

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Etno-náboženské aspekty konfliktů v Nigérii

Etno-religious aspects of conflicts in Nigeria

Karolina Brožová

Plzeň 2020

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Etno-náboženské aspekty konfliktů v Nigérii“

Vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 20. 8. 2020

.....

Podpis autorky

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala mému vedoucímu bakalářské práce Mgr. Martinovi Lepičovi za ochotu, cenné rady, připomínky, doporučení databází pro analýzu dat a hypotézy.

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Karolina BROŽOVÁ**
Osobní číslo: **K18B0080P**
Studijní program: **B1301 Geografie**
Studijní obor: **Ekonomická a regionální geografie**
Téma práce: **Etno-náboženské aspekty konfliktů v Nigérii**
Zadávací katedra: **Katedra geografie**

Zásady pro vypracování

1. Definujte cíle práce hypotézy.
2. Prostudujte si teoretickou a metodologickou literaturu k tématu etnických a náboženských konfliktů obecně a speciálně v Africe (Nigerii).
3. Zajištěte datové zdroje pro analýzu.
4. Analyzujte data a výsledky syntetizujte.
5. Diskutujte hlavní zjištění práce ve vztahu k teoretickému rámci.
6. Shrňte výsledky a navrhněte implikace pro další výzkum.

Rozsah bakalářské práce: **40 – 60 stran**
Rozsah grafických prací: **neuveđen**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- Eichler, J. (2009). *Mezinárodní bezpečnost v době globalizace*. Praha: Portál.
- Horáková, H. (2007). *Národ, kultura a etnicita v postapartheidní Jižní Africe*. Hradec Králové: UHK.
- Klíma, J. (2012). *Dějiny Afriky. Vývoj kontinentu, regionů a států*. Hradec Králové: UHK.
- Kropáček, L. (1996). *Islámský fundamentalismus*. Praha: Vyšehrad.
- Tesař, F. (2007). *Etnické konflikty*. Praha: Portál.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Martin Lepič**
Katedra geografie

Datum zadání bakalářské práce: **30. ledna 2020**
Termín odevzdání bakalářské práce: **24. srpna 2020**

Doc. Ing. Michaela Krechovská, Ph.D.
děkanka

Doc. PaedDr. Alena Matušková, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 30. ledna 2020

Obsah

1. Úvod.....	8
1.1. Cíle práce a hypotézy	8
2. Teoretický rámec.....	9
2.1. Popis literatury	9
2.2. Vymezení pojmu konflikt.....	10
2.3. Klasifikace konfliktů	10
2.3.1. Etnické a rasové konflikty	11
2.3.2. Náboženské konflikty.....	12
2.3.3. Ideologické konflikty	12
3. Metodika a data.....	13
4. Charakteristika Nigérie.....	14
4.1. Fyzickogeografická charakteristika	16
4.2. Socioekonomická charakteristika	16
4.2.1. Ekonomická charakteristika.....	17
4.2.2. Demografická charakteristika	18
4.3. Aspekty podněcující vznik konfliktů v Nigérii.....	23
4.3.1. Politické aspekty	23
4.3.2. Náboženské aspekty	23
4.3.3. Etnické aspekty	24
4.3.4. Ekonomické a geografické aspekty.....	24
4.4. Historie Nigérie.....	25
4.4.1. Rozpad.....	26
4.5. Charakteristika Borna.....	27
4.6. Současná situace v Nigérii.....	29
4.6.1. Vláda Nigérie.....	31
5. Konflikty na území Nigérie	31
5.1. Politicko-náboženské konflikty	31
5.2. Etno-náboženské konflikty	33
5.3. Jednostranné konflikty	40
5.4. Konflikty ve státě Borno	43
5.4.1. Vláda Nigérie vs. Islámský stát	43
5.4.2. Boko Haram vs. Islámský stát	45
5.4.3. Džihád – Boko Haram vs. Civilisté	46
6. Závěr.....	49

Seznam použité literatury	49
---------------------------------	----

1. Úvod

Zaostalost afrického kontinentu jako takového má na svědomí mnoho důsledků. Světadíl pohlcují různá onemocnění, hladomory, nedostatek zdrojů potravy a stále rostoucí počet obyvatel, negramotnost a nedostatečná opatření k šetrné těžbě nerostných surovin. Protože Afrika v minulosti byla ovlivňována koloniálními velmocemi, nastal v zemi nepořádek, jenž na tomto území zanechal stopy dodnes. Nigérijská federativní republika je jednou z nejkonfliktnějších zemí Subsaharské Afriky trpící terorismem, korupcí a chudobou. Je také nejvíce heterogenní zemí světa a s více než 186 miliony obyvatel je nejlidnatější zemí afrického světadílu. Stát je politicky a sociálně nestabilní, spory s vyvražďováním a brutalitou jsou na denním pořádku a to především v souvislosti s etnickým a náboženským podtextem. Právě mezi etnickými a náboženskými skupinami, především mezi křesťany a muslimy zde panují boje nejen o politickou moc, ale i o rozdíly mezi obyvatelstvem, tedy rozdíly kulturní nebo ekonomické.

Problematicke Nigérie se již věnovali odborníci jako je Vladimír Klíma nebo Vojtěch Cepl. Dalším autorem byl Filip Tesař, který se věnoval přímo etnickým konfliktům a Petr Zíma, zabírajíc se Hauštinou, jakožto mateřským jazykem obyvatel Nigérie, tedy etnické skupiny Hausů.

Mým cílem je vylíčit problematiku dlouhodobého napětí mezi etnickými a náboženskými skupinami a analyzovat tyto příčiny a rozmístění etno-náboženských konfliktů v Nigérijské federativní republice se zaměřením se na současnou situaci v kontextu s historií.

1.1. Cíle práce a hypotézy

Zaměřím se na zde již zmíněné náboženské a etnické skupiny, na důvody, jenž je k činům, tedy ke vzniku konfliktů vedou a v jakých částech Nigérie jsou střety podníceny především náboženstvím.

Budu zkoumat aspekty těchto konfliktů dle geografického rozložení. Zjistím, v jakých oblastech Nigérie se nejvíce koncentrují etnické aspekty konfliktů, v jakých náboženské a v jakých oblastech se vyskytují aspekty jiného charakteru.

Také zjistím, jak se míra výskytů konfliktů vyvíjí v čase. Určím si tři hlavní časové osy, na jejichž základě budu pomocí získaných dat tvořit tabulky konfliktů mezi

jednotlivými skupinami a následně je porovnávat. Pro lepší představivost z tabulek vytvořím mapové výstupy se stejným časovým zaměřením a geografickým rozložením jednotlivých typů konfliktů.

Dále se budu zabírat severovýchodním státem Borno, jenž je sídlem jednoho z nejvlivnějších pachatelů Nigérie; teroristické muslimské sekty Boko Haram. Z náboženského hlediska jsou zde útoky jedním z nejzávažnějších problémů a stát trpí jedním z nejvyšších úmrtí v zemi.

2. Teoretický rámeček

2.1. Popis literatury

Informačně hodnotnými odbornými zdroji pro mne bylo dílo od zde již zmíněného Vladimíra Klímy, který popisuje, proč k sobě Nigérie, jako jedna z afrických zemí, poutá největší pozornost; čím je to způsobeno a z jakých důvodů. Zaměřuje se na to, jaký měl přechod od vojenských režimů k civilní vládě následky a to nejen na civilní obyvatelstvo, ale i na nábožensky založenou populaci. Dalším autorem byl Vojtěch Cepl, který se zprvu zabývá Nigérií jakožto bývalou britskou kolonií a poté rokem 1960, kdy se stala země nezávislou. Informuje o její minulosti, obyvatelstvu a politickém režimu.

Filip Tesař, zabývající se příčinou a důsledky etnických konfliktů na základě terénního výzkumu, je v mé bakalářské práci taktéž významným zdrojem. Zmiňuje i jiné typy konfliktů a popisuje, jakým způsobem a proč k nim dochází.

Byť se problematice v Nigérii věnovala již spousta autorů, nutno podotknout, že jsem čerpala i z takové literatury, která je zaměřena na více států v africkém kontinentu, než na Nigérii samotnou. Příkladem může být *Národ, kultura a etnicita v posthparteidní Jižní Africe* od Hany Horákové, zkoumající etnické a kulturní znaky, jenž přiřazuje k jednotlivým africkým zemím. *Islámský fundamentalismus* od Kropáčka Luboše líčí nejdříve vznik a původní význam islámu, jako mírumilovného náboženství, ale postupně popisuje, jak se klasická víra může zvrtnout v posedlost, která nezná hranic. Kniha rozebírá různé větve islámu a islámského fundamentalismu.

V případě, že se jedná o starší díla, vydaná po roce 1700, jako je například *Hauština* od Petra Zímy, rozdělující etnické skupiny, bylo třeba brát v potaz i riziko ztráty

aktuálnosti a ověřit si, jsou-li informace stále aktuální a to například pomocí internetových zdrojů; reportáží, zpráv nebo vládních organizací, kde se informace denně aktualizují.

2.2. Vymezení pojmu konflikt

Konflikt si mnoho lidí může vyložit jinak. Ve skutečnosti to není tak komplikovaný pojem, pochází z latinského slova *conflicto*, což v překladu znamená „prát“. Pojem konflikt tedy znamená prát se ve slovesu, v podstatném jménu rvačka, srážka; s někým. (Tesař, 2007).

Pokud nějaký z účastníků poruší rovnoměrné a vyrovnané rozložení rizik a neodhadne situaci, dojde tak k narušení synchronizace vzájemných vztahů a situace nabírá podobu konfliktu. Konflikt by se dal pojmut i jako sobectví, protože společnou autoritu nahrazuje nadřazenost ve vlastní prospěch vůči prospěchu ostatních. Vzájemný respekt postupně vyprchává a chťič eliminovat protivníka stoupá. Eliminace se může projevat několika způsoby; vyhnání, zranění, zničení nebo v nejhorším případě usmrcení. (Tesař, 2007).

2.3. Klasifikace konfliktů

Jako první druh konfliktu můžeme uvést přímý konflikt, nazývaný také násilný, poutající k sobě největší pozornost. Může vzniknout osobnostními dispozicemi, nepochopením, špatným psychickým stavem nebo záměrem k získání převahy. (Tesař, 2007).

Meziskupinový konflikt, kdy se střetává více skupin, se nazývá ozbrojený. Ten se dělí na konflikt nízké intenzity, což jsou například povstání nebo systematické teroristické útoky, nazývané jako malá válka. Velkou válkou se označuje konflikt vysoké intenzity, kam řadíme organizovaný boj a genocidu. Pokud jedinci či skupiny usilují o získání cíle bráněním vůči soupeřům, mluvíme o nepřímém konfliktu. Lze to uvést na příkladu nerovnoprávnosti – určitá skupina má vyšší práva, než ta druhá (kasty, třídy apod.). (Tesař, 2007).

Dle Michaela Browna (1997) rozlišujeme 4 faktory ovlivňující konflikt - strukturální konflikty, v nichž většinou komponují slabší státy a vnitrostátní bezpečnostní obavy. Dalším aspektem jsou faktory politické, zahrnující politiku elit, vnitroskupinovou politiku nebo národní ideologie. Jsou považovány za jedny z nejčastějších a zabývají

se jimi politické instituce. Ekonomické a sociální faktory hrají také poměrně důležitou roli – potýkají se s ekonomickými problémy, systémy nebo ekonomickým rozvojem či modernizací. Poslední jsou kulturní faktory, kde může hrát velkou roli historie a kulturní diskriminace. (Tesař, 2007).

Naopak faktorem, nebo spíše aspektem oslabujícím konflikty je dle věd 60. let 20. století modernizace. Podle vědců totiž právě rozvoj průmyslu, urbanizaci, migraci a tím pádem i nárůst ať už etnické nebo náboženské rozmanitosti, zároveň povede k nárůstu tolerance. Bylo tomu ale přesně naopak – snaha o náboženskou toleranci se obrátila a nárůst toleranci snižoval. Obyvatelstvo soutěžilo nejen o pracovní příležitosti, ale především o politický vliv. (Fňukal, Šerý, 2013).

Je ovšem třeba brát v potaz to, že tento souhrn je pouze otázka názorů. Jsou zde i jiné příčiny, které dokáží sehrát mnohem horší roli. Jsou jimi například octnutí se státu v krizi, vznikne kapacita pro sociální mobilizaci nebo může dojít k odcizení států a víry. (Fňukal, Šerý, 2013).

Jedná-li se o konflikt mezi státem a nestátním orgánem, například pouze o skupinu jedinců, mluvíme o konfliktu vnějším. Vnitřní konflikt neboli interpersonální je například konflikt etnický, kdy státy brání změnám hranic neurčených dle pravidel představy jedinců. (Tesař, 2007).

2.3.1. Etnické a rasové konflikty

Rasové konflikty lze považovat za nejrozšířenější skupinu vyskytující se právě ve světě islámu. Ač měl být záměr vzniku islámu tak trochu opačný, tolerovat jiná náboženství, otrokům zajistit konverzi svobodu, je tomu jinak. Příslušníci tohoto směru si zakládají na barvě pleti a rozvrstvení v západní Africe je založené na rasové odlišnosti. Barva pleti se společně s fyzickým vzhledem postupně zkombinovala v kulturní odstup. Jako příklad lze uvést přistěhovalce z evropských zemí do muslimských, kdy vzhled umožňuje identifikaci cizí skupiny nebo jednotlivce, aniž by byli v přímém kontaktu. Společný vzhled totiž určuje stejnou mentalitu, kulturu a původ, zatímco opačný vzhled pravý opak. Pokud v konfliktu sehraje roli rasová identita nebo etnické cítění, ať už odlišné kulturní prvky nebo odívání, jedná se o konflikt etnický. Konflikty domorodých obyvatel odehrávající se na území Subsaharské Afriky, nazýváme kmenové. (Tesař, 2007).

2.3.2. Náboženské konflikty

V podstatě již od zrození náboženství se bojovalo především o území. Počátky náboženských konfliktů započaly během křižáckých výprav, kdy byla oblast kolem Středozemního moře rozdělena mezi svět islámu. Jeruzalému se zmocnili Arabové, v Sýrii převládal Sunnitský islám, v severní Šiitský. Zbohatnout, ovládnout území, vlastnit půdu, rozvoj obchodu a vybudování si dobrého vztahu s muslimským světem; cíle, na kterých byly křižácké výpravy původně založeny, ale skončily přesně naopak a vztahy mezi muslimy a křesťany se vyhroutil právě kvůli nim. Z počátku mezi nimi převažoval mír, ale postupem času, kdy byli muslimové na evropském území nuceni nosit odlišné oděvy a bylo zakázáno propagovat muslimské zvyky na území Evropy, napětí gradovalo. Jako příklad můžeme uvést Španělský poloostrov, na kterém docházelo k islamizaci, což se původním obyvatelům přestalo líbit a přinutili muslimy buď konvertovat na katolickou/křesťanskou víru nebo odejít ze země. Migrovali tedy do severní Afriky, zatímco evropská populace získala významné postavení ať už v hospodářství nebo církvi. (Kropáček, 1996).

Od třicetileté až do druhé světové války islám ve světě nijak významnou roli nesehrál. V roce 1923 přišla Íránská islámská revoluce a v roce 1979 byl Írán vyhlášen jako islámská republika a následně vznik osmileté války, která by se dala pojmut jako boj mezi Šiity a Sunnity, kdy cíl byla mocenská velmoc a boj o ropné zdroje, z čehož vyplývá, že boj mezi náboženskými skupinami může vzniknout jak na základě barvě pleti, odlišných názorů, mentalitě, etnickým důvodům nebo ekonomickému zisku. V tomto případě se umírněnější arabské státy obávaly rozšíření fundamentalismu v zemi, který je nejen na tomto území brzdou na zlepšení ekonomické situace v zemi, stejně jako zde, kdy Írán propadl hospodářské krizi s vysokou zahraniční zadlužeností. (Kropáček, 1996).

2.3.3. Ideologické konflikty

Jsou založené především na strhávání určitých skupin do boje, často spojené s nesmiřitelností vůči druhým. Neznamená to ale, že shodné nebo opačné ideologické rozdíly musí být rozhodující situací k vyvolání boje. Aspekty může být například i politická nebo hospodářská úroveň určité skupiny. Případem může být i společná ideologie, která může vzniku konfliktu předpovídat. (Tesař, 2007).

3. Metodika a data

Tato bakalářská práce je vytvořena na analýze dat z elektronických zdrojů a informací z odborné literatury zaměřených na danou problematiku. Jedná se o díla zabývající se konflikty na africkém kontinentu. Údaje byly čerpány z důvěryhodných zdrojů, ze zahraničních článků, databází, zpráv nevládních organizací nebo z děl, která jsou vydána zahraničními vydavatelstvími a následně přeložena do českého jazyka. Snahou je zachytit aspekty a geografické rozložení jednotlivých druhů konfliktů pomocí dat.

Protože se přímo tomuto okruhu tématu, tedy konfliktům v Nigérii věnují převážně cizojazyčné zdroje, byla pro mě stěžejním zdrojem Uppsala Conflict Data program, hlavní světová databáze na Uppsalské univerzitě se sídlem ve Švédsku, věnující se ozbrojeným konfliktům a organizovanému násilí.

Online databáze poskytuje systematicky shromážděná kvalitní data globálního pokrytí, jež jsou schopna průběžně zaznamenávat aktuálně probíhající události v každém regionu a jsou velmi dobře objasněna, tudíž jsem díky těmto informacím, jako jsou aspekty ozbrojených konfliktů, jejich dynamika, příčiny nebo řešení byla schopna data analyzovat a vytvořit tak určitou syntézu propojující tyto aspekty v jeden celek, tedy v aspekty konfliktů na území Nigérie.

Obecně ozbrojený konflikt chápeme jako meziskupinový konflikt, kdy se střetává více skupin. Ten se dělí na konflikt nízké intenzity, což jsou například povstání nebo systematické teroristické útoky, nazývané jako malá válka. Velkou válkou se označuje konflikt vysoké intenzity, kam řadíme organizovaný boj a genocidu. Pokud jedinci či skupiny usilují o získání cíle bráněním vůči soupeřům, mluvíme o nepřímém konfliktu. Lze to uvést na příkladu nerovnoprávnosti – určitá skupina má vyšší práva, než ta druhá (kasty, třídy apod.). (Tesař, 2007).

Dle UCPD jsou konflikty chápány mnoha způsoby a děleny do více kategorií. Tím nejzákladnějším konfliktem je konflikt ozbrojený, jenž je chápán jako sporná neslučitelnost, která se týká vlády nebo území, kde použití ozbrojených sil mezi dvěma stranami, z nichž alespoň jedna je vládou státu, vede v jednom kalendářním roce k nejméně 25 úmrtím spojených s bitvou. (Wallensteen „Porozumění řešení konfliktů“ Sage (2015), s. 24-27).

Ozbrojený konflikt se mimo jiné dělí ještě na mezistátní, kde je reálný střet pouze mezi dvěma nebo více vládami. Znamená to tedy, že aby byl konflikt mezistátní, musí být primárními válčícími stranami pouze vládní strany a mimostátní, což je potom střet mezi vládní a nevládní stranou bez zásahu jiných aktérů, například jiných zemí. (Uppsala Database, 2019).

Dalšími třemi kategoriemi je státní, nestátní a jednostranný konflikt, přičemž nestátní konflikt lze chápat jako opak státního. Jde o používání ozbrojených sil mezi dvěma organizovanými ozbrojenými skupinami, z nichž ani jedna není vládní stranou a má na svědomí 25 úmrtí ročně souvisejících s bitvou. (Uppsala Database, 2019).

Jednostranný konflikt vnímáme jako záměrné použití ozbrojené síly, tedy útok ze strany státu, vlády nebo organizované skupiny proti civilistům. Tyto tři kategorie lze agregovat do „organizovaného násilí“, protože ač se vzájemně vylučují, sdílejí stejnou intenzitu úmrtí v kalendářním roce. (Uppsala Database, 2019).

Údaje o ozbrojených konfliktech jsou pak pravidelně publikovány v online Zprávách o lidské bezpečnosti, Státy v ozbrojených konfliktech nebo časopisech jako je například Journal of Peace research. Díky svým cenným informacím je jedinečným zdrojem nejen pro odborníky, ale i politiky. (Uppsala Database, 2019).

Dalšími důležitými elektronickými zdroji pro mne byla například cizojazyčná databáze Global Terrorism, zaměřena na teroristické útoky a intenzitu konfliktů. Cenné informace jsou také z online zpráv, jako jsou BBC News, Central Intelligence Agency nebo Business Info, kde lze sledovat veškeré aktuality o Nigérii; současnou politickou a ekonomickou situaci a míru výskytu konfliktů v jednotlivých oblastech Nigérie.

Součástí byly i vládní organizace, jako je Ministerstvo zahraničních věcí České republiky nebo Velvyslanectví České republiky v Abuji, shrnující násilí v Nigérii.

4. Charakteristika Nigérie

Nigérie, oficiálním názvem Nigérijská federativní republika, je se 182 miliony obyvatel nejlidnatější zemí Afriky. Je rozdělena do 36 spolkových států a jednoho distriktu s hlavním městem Abuja, dříve Lagos. Každý stát má svou vládu a státní zastupitelské orgány. Dvoukomorové Federální Národní shromáždění má zákonodárnou moc složené ze Senátu a Poslanecké sněmovny. Výkonnou moc má federální vláda

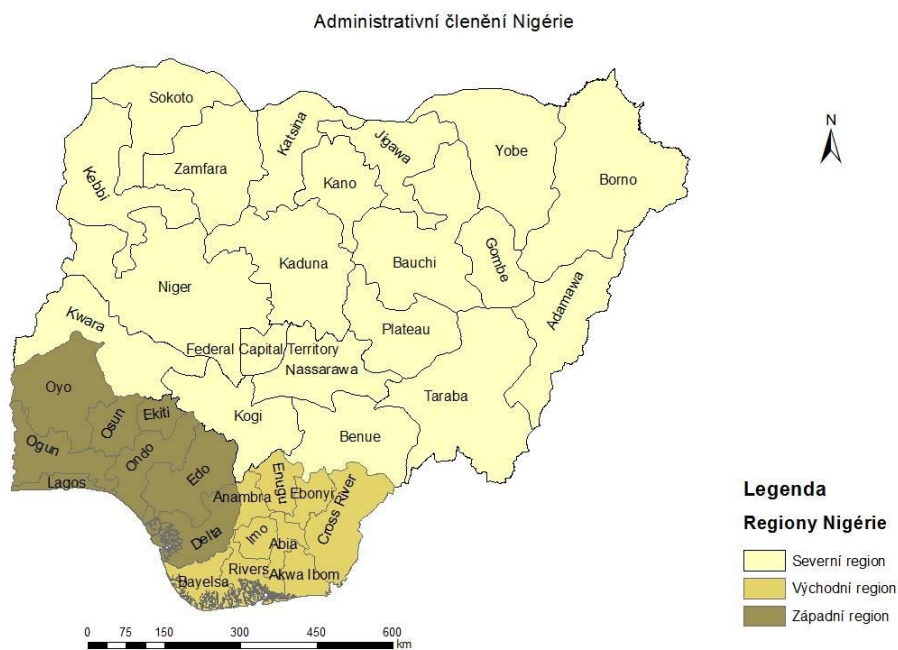
se současným prezidentem Goodluckem Ebelem Jonathanem, zvoleným při posledních volbách v roce 2011. (Centrall Intelligence Agency, 2018).

Obr. č. 1: Mapa Nigérie

Zdroj: Central Intelligence Agency, The World Factbook

Obr. č. 2: Administrativní členění Nigérie

Zdroj: Vlastní zpracování pomocí ArcGIS

4.1.Fyzickogeografická charakteristika

Nigérie leží na pobřeží Guinejského zálivu, který tvoří Jižní hranici. Vnitrozemské hranice tvoří na východě s Kamerunem a na severovýchodě s Čadem. Na severu je obklopena Nigerem, na západě Beninem. Délka hranic je 4047 km a celková rozloha země tvoří 923 773 km². (Centrall Intelligence Agency, 2018).

Vzhledem k rozloze Nigérie jsou podmínky proměnlivé. Severní polopouštní oblasti postupně přecházejí v travnatou a otevřenou krajinu až do střední části Nigérie, kde se vyskytují husté tropické deštné lesy, které jsou bohaté na suroviny, jako je palma olejná nebo mahagon. Z tržního hlediska je důležitá dřevina palma olejná, která je potřebná k výrobě palmového oleje. Nigérie je také šestým největším světovým vývozcem kakaových bobů. (Cepl, 1974). Severní oblast má velký potenciál pro pěstování bavlny, cibule a rýže. Pro živočišnou výrobu jsou významné Savany, kde se chová především dobytek, ovce a kozy. (Central Intelligence Agency, 2018).

Potenciál pro rybolov má řeka Niger, která je hlavním rozvodím Nigerie. V okolí Nigeru je reliéf krajiny tvořen z písčinych delt, směrem k čadskému jezeru postupně přechází do nížin a podél východního pobřeží je krajina převážně hornatá. (Central Intelligence Agency, 2018), V severní části převažují sucha, což má negativní vliv na zemědělství. Je zde nejméně deštivých srážek a největší zastoupením jsou červenožluté půdy. Naopak v jižní části jsou podmínky pro zemědělství příznivější, díky monzunovým větrům přinášejícím vláhu. (Cepl, 1974).

4.2.Socioekonomická charakteristika

Hlavním městem Nigérijské federativní republiky je již zmíněné město Abuja. S počtem obyvatel téměř 186 000 000 je nejen nejlidnatější zemí Afriky, ale také osmou nejlidnatější zemí světa. Pokus o realizaci plánovaného rodičovství v Abuji byl neúspěšný a míra populačního růstu se tak bude kvůli vysoké porodnosti zvyšovat a v roce 2050 by měla být čtvrtou nejlidnatější zemí světa. Ač jde populační růst stále výše, i přes veškerá opatření proti chorobám, zvýšení úrovně hygienických podmínek se Nigérie s úmrtností řadí do prvních dvaceti zemí světa. (Central Intelligence Agency, 2018). Dalším důvodem úmrtnosti jsou v posledních letech i etnické a náboženské spory, které vedou k násilí, ublížení na zdraví a leckdy bohužel i smrti. (Klíma, 2003).

Navíc kvůli vnitřní migraci obyvatel z venkova do měst a přistěhovalství, především ze západu, kteří se snaží hledat ekonomické příležitosti, azyl a vzdělání, je právě v západní části stále nedostatečné vyrovnání emigrace a ztráta kvalifikovaných pracovníků. Vnější migrace je dána především politickými a hospodářskými podmínkami v zemi. (Central Intelligence Agency, 2018). Nigérie by měla umožnit podmínky pro vzdělávání rostoucí mládeže, tím i vylepšit úroveň chudoby, která je závažná především na venkově a podpořit tak hospodářský vývoj země. (Klíma, 2003).

4.2.1. Ekonomická charakteristika

Střední příjem a trh Nigérie se rozvíjí. Díky svému bohatství přírodních zdrojů, modernizovaným finančním komunikacím a dopravním odvětvím se hrubý domácí produkt z hlediska parity kupní síly stal v roce 2007 37. místě na světě. Hlavní ekonomická a finanční centra se nacházejí ve městech Lagos, Kaduna, Abuja a v přístavu Port Harcourt. Nigerijská burza je druhou největší v Africe a hlavním zahraničním investorem jsou Spojené státy americké. (Ministerstvo zahraničních věcí České Republiky, 2012).

Významným odvětvím táhnoucím ekonomiku je ropný průmysl, který má 10. největší zásoby ropy na světě a je také 12. největším producentem a vývozcem ropy na světě. Ropné produkty přispívají ze 40% k HDP. Má obrovský potenciál pro surovinové bohatství jako je železná ruda, zemní plyn, uhlí, zlato, bauxit, vápenec, zinek, cín nebo olovo. Suroviny zatím nejsou dost dobře vyvinuty na obchodování, ale mají obrovské možnosti. (Ministerstvo zahraničních věcí České Republiky, 2012).

Důležitou roli hraje i telekomunikační průmysl, který má Nigérie jeden z nejrychlejších na světě. Mezi hlavní aktéry lze zařadit MTN, Etisalat nebo Globacom. V Abuji se nachází vývojová agentura pro národní kosmický výzkum. Země se skládá mezinárodních a místních investičních bank, správcovských a makléřských společností nebo pojišťoven. (Ministerstvo zahraničních věcí České Republiky, 2012).

V roce 1971 vstoupila do Organizace zemí vyvážejících ropu OPEC a 1995 Světové obchodní organizace WTO. Mezi nejdůležitější obchodní partnery patří USA, Brazílie, Čína, ale také evropské státy jako je Velká Británie, Španělsko, Francie, Německo nebo Nizozemí. (Ministerstvo zahraničních věcí České Republiky, 2012).

Zemědělské produkty v roce 2015 přispěly ke 21% HDP. Pěstuje se pouze 46% orné půdy a 70% obyvatel venkova je na zemědělství závislých. Produkují 90% potravin závislých na srážkách. Na 95% zemědělské půdy nemají zemědělci nárok, což brání ke zlepšení ekonomické a finanční situace a rozvojem investic v zemi. Chudoba je rozšířena téměř v celém venkově a to i například z dopravního hlediska; venkovské silnice zvyšují množství odpadu a brání přístupu na trhy, vybavení nebo nové technologii a snižují tak ziskovost zemědělských podniků. Úroveň venkovských škol, hygieny nebo zdravotní péče je taktéž zaostalá. Na severu dochází nadměrným pěstováním a odlesňováním k degradaci a erozi půdy. (Ministerstvo zahraničních věcí České Republiky, 2012).

Situaci na venkově se od roku 1975 snaží zlepšit organizace IFAD. Účastí občanů na trhu a vyšší produktivitou se snaží chudobu snížit. Zřizuje a posiluje aktivitu zemědělců, podporuje postavení chudých, zejména žen a mladistvých. Cílem je rozvoj udržitelné ekonomické úrovně a spolupráce s jinými společnostmi v klíčových řetězcích. IFAD spolupracuje s nigerijskou vládou při výstavbě nových venkovských institucí, zakládá rozvojové organizace, se kterými lidé na venkově mají možnost spolupracovat a rozvíjet tak finanční situaci domácností, do kterých investuje. V roce 1985 investovala celkem 317,6 milionu USD do deseti programů a organizací, ze kterých těží více než 3 700 000 domácností. (Ministerstvo zahraničních věcí České Republiky, 2012).

4.2.2. Demografická charakteristika

Nigérie je složena z rozmanitých etnických skupin a kultur. Občané Nigérie (Nigérijci) pocházejí z více než 250 etnických skupin a jazyků, rozdělených do podskupin daného společenského a politického významu. Nejdominantnější skupinou jsou 3 etniky: Hausové, Yorubové a Igbové. Dalšími, méně významnými jsou Ijawové nebo Ibibiové. (Zíma, 1973).

Zbytek tvoří malé, ne moc rozšířené kmeny, jako například Kanuri nebo Tiv. 1% populace tvoří Indové a Libanonci. Hausové, tvořící téměř 30% populace žijí na severu a drtivá většina je muslimská. Oproti tomu Yorubové, křesťanská populace tvořící téměř 21%, žije na jihu země. (Zíma, 1973).

Občané nigérijské federace mezi sebou používají různé jazyky jako je hauština, která se stala druhým oficiálním jazykem Nigérie, jíž mluví například kmen Fulani. (Zíma, 1973). Úředním jazykem je ale angličtina, která se praktikuje nejen na školách, ale i v různých státních organizacích, hromadných sdělovacích prostředcích nebo rozsáhlých podnicích. Na severu se ještě používá arabština, v rámci náboženského významu. (Federal Republic of Nigeria, 2008).

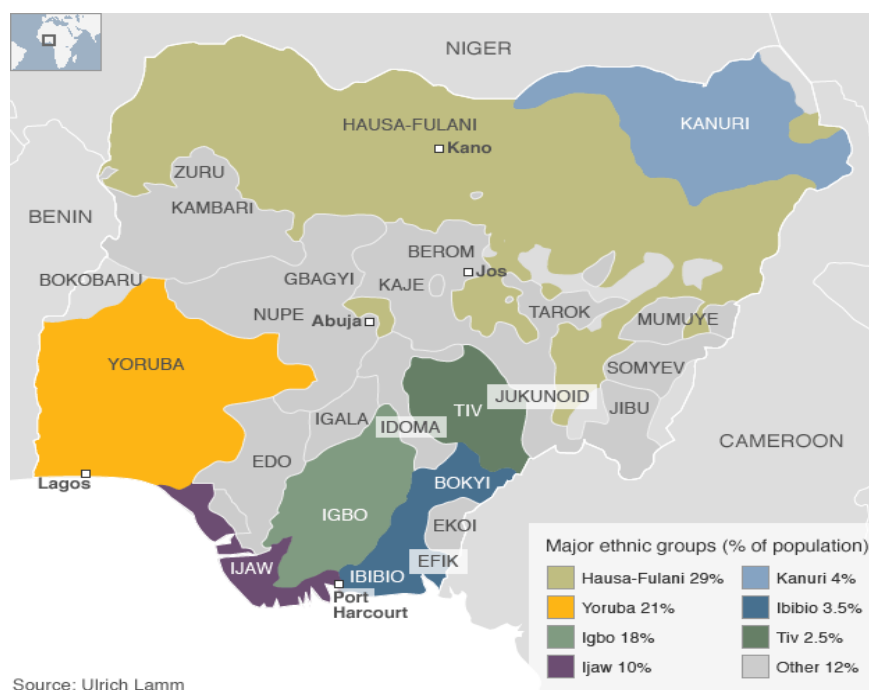
Hausové jsou mimo jiné také výbornými zemědělci a obchodníky. Jsou seskupeny především ve městech jako je Sokoto, Kano nebo Bauchi. (Federal Republic of Nigeria, online). Nacházejí se ale i v jiných státech Afriky, například v Nigeru, Kamerunu, Súdánu, Čadu a na západním Pobřeží slonoviny. Nigérie je pro ně epicentrem a skupina je dominantním hráčem nigérijské politiky od doby, kdy země dosáhla nezávislosti. Kulturně se proplétají s kmenem Fulani, přičemž pospolu pak tvoří nejpočetnější zalidnění na muslimském severu Nigérie, v relativně chudší oblasti země. Přestože je tato skupina příliš velká na to, aby byla charakterizována jako zcela „kočovná“, mají Hausové ve srovnání s mnoha jinými etnickými skupinami v Nigérii vysoký podíl pastevců skotu v zemědělství a živnostníků v podnikatelském sektoru. (Uppsala Database, 2019).

Yorubové jsou původním africkým nigérijským obyvatelstvem, většina jich žije ve městě Lagos. (Cepl, 1974). Jsou zároveň jednou z největších etno-lingvistických skupin v Nigérii, ale vyskytují se i v jiných západoafrických státech, jako je Benin, Ghana nebo Togo. Nejsou homogenní skupinou; členové jsou nábožensky smíšení, tvořeny z muslimů a křesťanů. Původem pochází z venkova, takže část z nich urbanizovala, ale ti, kteří se stále zdržují mimo město, se živí hlavně zemědělstvím. Jsou také skvělými obchodníky. (Uppsala Database, 2019)

Počet Igbů vzrůstá a to především v jihovýchodní Nigérii. Na rozdíl od ostatních etnických skupin v Nigérii, jsou většina z nich křesťané. Tvoří pětinu populace Nigérie, což je téměř 30 000 obyvatel. Během koloniálního období mělo mnoho Igbů přístup ke vzdělání prostřednictvím misijních škol a byli přednostně léčeni britskými vládci, ale co se pracovních příležitostí týče, byli vybíráni na nižší pozice, což zvyšovalo napětí mezi nimi a jinými skupinami. (Uppsala Database, 2019).

Následující mapa slouží k lepší představivosti geografického rozložení etnických skupin na území Nigérie. Běžovou barvou jsou znázorněny Hausové v severní části, žlutou Yorubové na jihozápadě a tmavě šedou pak Igbové na jihovýchodě. Lze si všimnout, že etnikum Kanuri, značeno modrou barvou, obývá pouze severovýchodní oblast a hranice se sousedními státy, zatímco Kmen Ijaw je rozšířen pouze v jižní oblasti, podél Beninského zálivu, od státu Edo až k přístavu Port Harcourt.

Obrázek č. 3: Mapa znázorňující etnické skupiny na území Nigérie

Zdroj: Word Press

4.2.2.1. Náboženské skupiny

Islám vs. křesťanství

Dnes převážnou část populace tvoří muslimové, pokrývající zhruba 48% severní části, a křesťané, osidlující jižní část téměř ze 49%. Těch zbylých pár procent tvoří právě domorodá náboženství, jako je animismus, polyteismus nebo nevěřící, tedy ateisté. (Centrall Intelligence Agency, 2013).

Na území Nigérie dominují tři druhy islámu. Prvním je Sunnitský islám, jehož zastoupení činí kolem 42,5% Nigérijců; v reálné hodnotě je to téměř 60 milionů populace Nigérie. Šíitský islám, vzkvétající ve státě Sokoto, tvoří 6% populace. V reálné hodnotě je to 2-4 milionů obyvatel. Posledním druhem je Ahmadský islám,

představen ve čtyřicátých letech. Ten má zastoupení přibližně 1.5% populace Nigérie. (Centrall Inteligence Agency, online).

Křesťanství je rozděleno do dvou skupin. Protestantské křesťanství na území vzkvétá čím dál víc a to především ve městě Yoruba na jihu, kde tvoří 32.3% populace. Nigérijská baptistická úmluva má téměř 6 milionů členů a presbyteriánská církev tvoří 3.8 milionů členů, zatímco západní Africká evangelická církev asi 5 milionů. Ač jsou původními křesťany protestanti, konvertování v římskokatolické křesťanství vzrostlo asi o 10.9%, a to hlavně v Igbolandu. V Nigérii se nachází nejvíce katolických kněží v celé Africe. Existují zde i univerzity s katolickým zaměřením. (Central Inteligence Agency, 2018).

Následující tabulka procentuálně znázorňuje počet jednotlivých náboženství v zemi, tedy počet křesťanů, muslimů a ostatních náboženství nebo nevěřících.

Tabulka č. 1: Počet křesťanů, muslimů a ostatních věřících v Nigérii

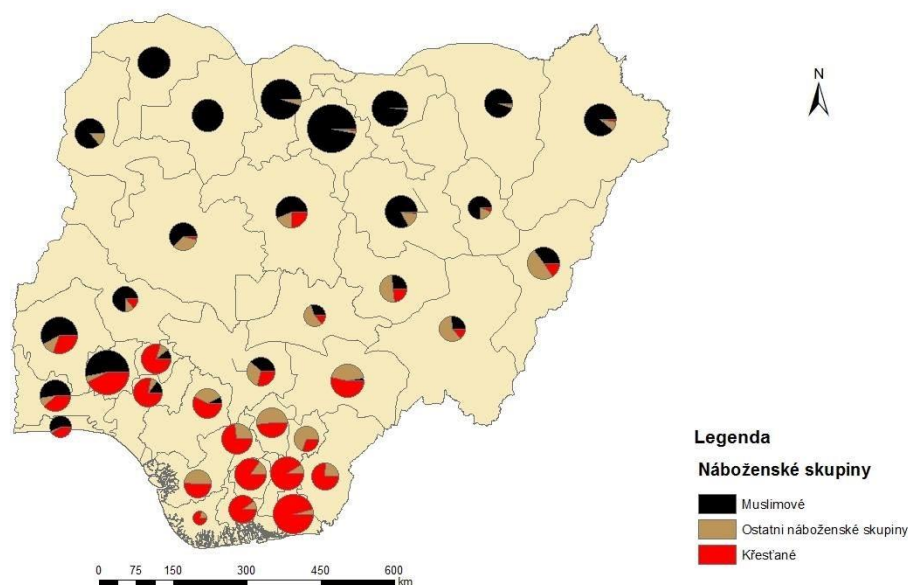
Pořadí	Víra	Podíl Nigérijské populace
1	Sunnitský Islám	42.5%
2	Protestantské Křesťanství	32.3%
3	Římskokatolické Křesťanství	10.9%
4	Ostatní náboženství nebo ateismus	6.8%
5	Šiitský Islám	6.0%
6	Ahmadský Islám	1.5%

Zdroj: Centrall Inteligence Agency, The World Factbook

Následující mapový výstup znázorňuje rozložení jednotlivých náboženství v Nigérii v roce 1990. Z mapy lze vyčíst, že už před dvaceti lety byl sever osídlen převážně muslimy, zatímco jih křesťany a ostatní náboženství smíšeně. Červenou barvou jsou vyznačeni křesťané, černou muslimové a béžovou ostatní náboženství.

Obrázek č. 4: Počet křesťanů, muslimů a ostatních náboženství v jednotlivých oblastech Nigérie v roce 1990

Počet křesťanů, muslimů a ostatních náboženství v jednotlivých oblastech Nigérie v roce 1990

Zdroj: Vlastní zpracování dat pomocí ArcGIS

4.2.2.2. Boko Haram

Tato teroristická skupina byla založena v roce 2003 pod vedením islámského duchovního Mohammeda Yusufa, která kázal, že současní vládcí země jsou poznamenáni korupcí. Po snaze vytvoření islámského státu s islámskou vládou a uznání islámu jako státního náboženství, se skupina dostala do sporu s policejními a vojenskými jednotkami. Po incidentu vydal Yusufa prohlášení o pomstě, čímž začalo nenávislné povstání opakovaných ozbrojených útoků. (Freedom of religion and belief in Nigeria, 2016).

Nejvíce se začali prosazovat v roce 2009, kdy zabili nejméně 1500 lidí v severní a střední Nigérii. Cílem této skupiny je zbavit zemi zkorumpované vlády a zavést režim, jenž by podle ní vyjadřoval náboženskou čistotu, i přes činy, které byly nebo jsou páčány. (Freedom of religion and belief in Nigeria, 2016).

Ekonomické, sociální a politické faktory, jimiž je například chudoba, korupce, beztrestnost vůči násilí nebo vražd a porušování lidských práv ze strany bezpečnostních sil, poskytují skupině úrodné prostředí pro útoky. (Solomon, 2000). Ačkoli nejsou státním aktérem, ani stranou mezinárodních smluv o lidských právech, jsou zodpovědní za životy, majetek a svobodu občanů. (Tesař, 2007).

Členové Boko Haram o sobě tvrdí, že jsou bojovníci provádějící džihád (náboženskou válku), která je založena na tradicích svatého proroka. Kromě systému stanoveného islámem nepřijmou nikdy jiný vládní zákon, protože islámského právo je jediný způsob, jak mohou být muslimové osvobozeni. Nadále budou bojovat proti kapitalismu, demokracii, socialismu a nedovolí, aby nigerijská ústava nahradila zákony, které jsou zakotveny ve Svatém Koránu a už vůbec se nestane to, aby cizoložné konvekční vzdělávání (Boko) nahradilo islámské učení. Dle Koránu není zákonné respektovat Nigerijskou vládu, tudíž se respektovat nebude a bude se pokračovat v boji s armádou a policií, protože nechrání islám. Skupina nevěří v nigerijský soudní systém, a proto budeme bojovat proti všem, kdo nebude respektovat naše zákony a bude napomáhat vládě při páchání nezákonnosti. (Kropáček, 1996).

4.3.Aspekty podněcující vznik konfliktů v Nigérii

4.3.1. Politické aspekty

Nejvlivnější hráči mají sklony k mezinárodním organizovaným zločinům a v horším případě k terorismu, který je v Nigérii typický. Teroristé většinou využívají nepřímé strategie – zakrývají skutečné úmysly v zájmu dosahování politických cílů. Vidinou je destabilizace států a narušení systému bezpečnosti. Bývají hrozbou pro sousedy – na území Nigérie sever versus jih. Narušují tak regionální stabilitu, úroveň obchodu a strategicky prosperujících surovin nebo energetických zdrojů. Pokud jde o terorismus, hranice může zajít až tak daleko, že je zde možnost narušení nejen regionální stability, ale i mezinárodní. Organizace zabývající se těmito problémy označují tyto situace jako hrozbu pro mezinárodní mír a bezpečnost. (Eichler, 2009).

4.3.2. Náboženské aspekty

Dnes hraje nejpodstatnější roli konfliktů ve světě islám, střetající se s jiným náboženstvím – Nigérie je toho zářným příkladem. S největším západem se bojuje

na území, kde jsou odmítané jiné hodnoty a kultura, především v souvislosti chtějí zmocnění se určité oblasti. Stupňuje se tak odpor k jiným názorům a dominují myšlenky položit život za vlastní víru. (Eichler, 2009). Náboženské střety jsou v Nigérii tvořeny převážně z muslimské strany, s největším vlivem teroristické skupiny Boko Haram, se snahou ovládnout zemi a vytvořit tak stát s islámským režimem. (Tesař, 2007).

4.3.3. Etnické aspekty

Většina etnických konfliktů vzniká vztahem příslušníků k dřívějšímu dědictví, kultuře, jazyku a náboženství. Tyto aspekty podporují řadu konfliktů, na základě které se stupňuje nenávisť. Konkrétně v Nigérii jsou činiteli moci především druhého řádu, vyjadřující náklonnost etnickým skupinám. Díky etnické rozmanitosti je mnohá africká etnika rozdělena do určitých celků, na kterém jsou zakládány politické strany a hnutí. Etnické skupiny jsou rozděleny do etnických menšin a většin, často vedoucí k násilí. Rozbroje uvnitř etnik jsou násilné stejně jako mezietnické. Významnou součástí těchto konfliktů jsou vzájemné výčitky z minulosti, kdo kdy komu ublížil a hanobí tak příslušníky jiných etnik. (Tesař, 2007).

4.3.4. Ekonomické a geografické aspekty

Důvodem vzniku sporů mohou být například spory o přírodní zdroje, trhy, obchod nebo peníze. V Nigérii šlo dříve především o kolonii, kterou si podmanili Britové. Spory byly založeny také na konfrontaci kvůli půdě a dalším zdrojům. Rozpory o půdu a přístup ke zdrojům jsou často rovněž ekonomického rázu a nabývají na důležitosti. (Klíma, 2012). Ekonomické důvody ke vzniku konfliktu mohou zahrnovat i například poskytování určitých výhod pro původní obyvatele. Příjmy z ropy a slábnoucí hospodářství od roku 1980 vytvořily ekonomickou krizi, která dále prohlubovala už tak špatnou nigerijskou socioekonomickou situaci zahrnující častější etnické či náboženské nepokoje. Středem zájmu byla tedy kontrola ropných zdrojů a cen této suroviny na světových trzích. Jak zde již bylo zmíněno, častými konflikty byly také obchodní aspekty, například kvůli obchodu s drogami nebo exportu nerostných surovin – zlato, palmový olej, kaučuk. (Tesař, 2007).

Druh faktorů ovlivňující území nazýváme aspektem geografickým, jež se dá pojmut jako soutěž o hranice. Bojuje se o vytvoření vlastního státu a odtrhnutí se od sousedů. Příkladem může být vymezení vnitrostátních hranic. Hlavními aktéry

jsou nacionalistická hnutí usilující buď o odtržení, nebo spojení území obývaného národnostní menšinou ze sousedních zemí stejného národa. (Eichler, 2009).

4.4. Historie Nigérie

Nigérie je dnes poznamenaným územím vznikem dřívějších civilizací, království, států, říší a vznikem koloniální vlády v roce 1914. Stala se nezávislou v roce 1960, ale nadále zůstala členem britského společenství. O rok později byla severní část britského Kamerunu začleněna do nově nezávislého státu, který přijal název Nigérijská federální republika. Dějiny nezávislé Nigérie jsou vyznačovány mezietnickým napětím, konkrétně rozpory mezi muslimským severem a křesťanským jihem. (Uppsala Database, 2019).

V lednu 1966 provedly vojenské jednotky etnické skupiny Igbo útok s cílem nastolení civilního vlády, která vyvolala protiútok příslušníků armády obávajíc se jejich nadvlády. Po ukončení tohoto konfliktu se stal prezidentem Generál Yakuba Gowon a v zemi byla nastolena vojenská vláda, namísto civilní. Koncem sedmdesátých let se stal rezidentem Generál Olusegun Obasanjo, jenž nastolil návrat k civilní vládě. (Uppsala Database, 2019).

V roce 1979 vyhrál volby Alhaji Shehu Shagari, čímž začala druhá republika, trvající do roku 1983. Po dalších 15 letech vojenské vlády se civilní vláda vrátila a to v roce 1999, kdy proběhly prezidentské volby a zemi opět vládnul bývalý generál Olusegun Obasanjo po dobu dvou prezidentských období. (Uppsala Database, 2019).

V roce 1967 vypukl další vnitrostátní konflikt. Republika Biafra, tvořená třemi státy východní oblasti se chtěla odtrhnout a stát se samostatnou zemí. Po masivním útoku vlády se začátkem roku 1970 vojenské povstalecké jednotky vzdaly vládě. (Uppsala Database, 2019).

V roce 1996 došlo mezi Nigérií a sousední zemí, Kamerunem, k mezistátnímu konfliktu o ropný poloostrov Bakassi. V koloniální době byla postupně přiřazena oběma zemím, ale tentokrát tuto oblast udělil mezinárodní soudní dvůr Kamerunu. Nigerijské jednotky se ale stáhly až v roce 2006 a hraniční střety pokračovaly i po skončení mezistátního ozbrojeného konfliktu. (Uppsala Database, 2019).

V roce 2004 se vláda Nigérie zapojila do dvou územních vnitrostátních konfliktů. Stoupenec džihádu, Ahlul Sunna Jamaa, usiloval o vytvoření nezávislého islámského státu v severní Nigérii, zatímco NDPVF (Niger Delta People's Volunteer Force), sdružení vytvořené etnickou skupinou Ijo obývajících ropnou deltu Nigeru, usilovalo o to vlastnit a ovládat území obrovských ropných zdrojů poblíž jejich domovů nebo z něho minimálně těžit. (Uppsala Database, 2019).

Když se v roce 1999 vrátila civilní vláda a nastolila se politická liberalizace, v Nigérii se zvýšilo mezietnické napětí a v roce 2000 propuklo velké množství nestátních ozbrojených konfliktů. (Uppsala Database, 2019).

Od roku 1946 Nigérie zažívá všechny druhy konfliktů; mezistátní, vnitrostátní, nestátní a jednostranné. Aktivními skupinami, které mají na svědomí jednostranné útoky v jihovýchodních regionech, je Islámský stát, Vláda Nigérie a Džihád - oficiálním názvem Jamaatu Ahlis Sunna Liddaawati wal-Jihad, známý jako Boko Haram. (Uppsala Database, 2019).

4.4.1. Rozpad

V roce 2000 došlo k prvnímu nejvážnějšímu střetu mezi muslimy a křesťany a následující rok ve městě Jos došlo k útěku tisícům lidí na základě odehrávajících se brutalit ve státech Benue, Nasarawa a Taraba, kde dohromady zemřelo 2000 lidí. O zklidnění situace se snažila Národní bezpečnostní komise, která byla bohužel neúspěšná, protože vláda řešila především ekonomické záležitosti země. Obasanjo se snažil věnovat pozornost náboženským konfliktům sám a v roce 2002 se podílel na transformaci OAJ na Africkou unii. Hned tento rok se muslimové pobouřili kvůli pořádání Miss World v Nigérii. (Klíma, 2003).

V prezidentských volbách roku 2003 kandidoval generál Olusegun Obasanjo s Muhammadem Buharim. Protože byl Muhammad, muslimský generál poražen, vyvolalo to nepokoje na severu a náboženské napětí nadále stoupalo. Narušovalo se vedení ropy a plynu a v roce 2004 dokonce vybuchlo potrubí v Lagosu, což mělo na svědomí 60 obětí a o dva roky později zabil výbuch plynovodu 200 lidí. Sociální a náboženské neshody odnesl Ustaz Jaafar Adam, muslimský vůdce státu Kano, jenž byl roku 2007 zavražděn teroristy. (Klíma, 2003).

Poté probíhaly další prezidentské a parlamentní volby, kdy zvítězil kandidát Lidové demokratické strany Umaru Yar'Adua. Strana během jeho vlády získala většinu hlasů ve 29 ze 33 států federace. Prezident následně odcestoval kvůli zdravotním potížím a úřad převzal viceprezident Goodluck Jonathan, který se v Nigérii setkal s čínským prezidentem Chu Ťin-stchao, kdy proběhl útok na ropná pole organizovaný Hnutím za emancipaci delty Nigeru. Jonathan i po návratu z léčení zůstal prezidentem a Yar'Adua zemřel v roce 2010. (Klíma, 2003).

Během voleb v roce 2011 byl Jonathan zvolen i jihovýchodním obyvatelstvem, a ač se snažil rozpadu a konfliktům v zemi zabránit, sever byl pobouřen politickým systémem a v roce 2011 bylo hlavní sídlo OSN v Nigérii vybombardováno teroristickou skupinou Boko Haram. Od té doby probíhal jeden útok za druhým; o Vánocích nebo útok na ropovod u městečké Bayelsa v roce 2012. Útoky přibíraly na intenzitě čím dál víc a tentýž tok byli zabiti dva evropští rukojmí a zorganizován útok na kostely ve státě Bauchi, Plateau a Kaduna. (Klíma, 2003).

Nejvýznamnější skupinou jsou Igbové, kteří odjakživa nespádali pod jeden stát, protože zde nebyl zřízen žádný státní systém a ač se o to pokusili vícekrát, snažili se sjednotit s myšlenkami jiných kultur, nebylo to kvůli jejich vojenské nadvládě možné. Skupiny jsou tak roztríděny do centralizovaných skupin. (Klíma, 2003).

4.5. Charakteristika Borna

Stát Borno sousedí s Čadským jezerem a Čadskou republikou na severovýchodě a s Kamerunem na východě. Na jihu a na západě hraničí s nigerijskými státy Adamawa, Gombe a Yobe. Hlavním městem je Maiduguri. (Britannica, 2006).

Obrázek č. 5: Mapa Borna

Zdroj: Wordpress

Maidugurská populace se skládá převážně z muslimských obyvatel, s příměsí křesťanů z jihu. Od poloviny šedesátých let se město stalo důležitým průmyslovým a vzdělávacím centrem státu Borno. Kromě potravinářských zařízení vyrábí jeho průmyslová odvětví kožené zboží, dřevěný a kovový nábytek, hřebíky a výrobky z hliníku a oceli. (Britannica, 2006).

Vzdělávací zařízení zahrnují Univerzitu v Maiduguri, založenou v roce 1975, s obory Islámských studií a studií Kashima Ibrahima. Univerzita provozuje fakultní nemocnici a nachází se zde výzkumný ústav Lake Chad. (Britannica, 2006).

Dominantou města je palác a sousední mešita. Město leží na historické poutní cestě ze Senegalu do Mekce. Je to terminus pro hlavní železniční trať spojující severovýchodní Nigérii s jihovýchodním přístavem Port Harcourt. Je obsluhován hlavním dálničním systémem a je uzlem pro sekundární dálnice sloužící státu. Letiště leží 9,5 km západně od Maiduguri. (Britannica, 2006).

Většina obyvatel regionu chová skot, kozy, ovce, koně a osly a hlavním obchodním centrem je město Biu, kde se pěstuje čirok, proso, arašidy a podzemnice olejná na náhorní plošině. Město, sídlo Emirova paláce, má několik vládních zdravotních úřadů a výdejnu. Církev bratří provozuje učitelskou školu v nedaleké Biu Waka. (Britannica, 2006).

Ve městě Dikwa, také nazývaná Dikoa, se nachází vládní zdravotní úřad a lékárna. Ještě větší je město Bama, které je hlavním obchodním centrem, nachází se zde více lékařských a vzdělávacích zařízení. (Britannica, 2006).

Od roku 2009 byla pravidelná činnost ve městě Maiduguri a jeho okolí narušována přítomností Boko Haram, islámské militantní skupiny známé pro páchaní násilných činů, přičemž oběti se podepsaly i na civilistech, kteří brutalitu odnesli nejvíce. (Britannica, 2006).

4.6. Současná situace v Nigérii

Nigérie se nyní skládá z 36 federálních států a hlavním městem teritoria je od roku 1991 Abuja, která má již milion obyvatel a trpí ropnými konflikty na základě historie; je ničeno životní prostředí a výnosy jsou hlavním nástrojem korupce pro zahraniční státy. Je zároveň nejlidnatějším africkým státem. Samotná Nigérie nemá prostředky ke zpracování ropy, těží z toho tedy ekonomický světový řád a periody cen ropy určují buď prosperity, nebo bankrot státu. Kvůli těžbě je zanedbáváno zemědělství, je zde nedostatek pitné vody a zemědělské půdy. Oblast a populace je ohrožena náboženskými, sociálními a etnickými konflikty. Angažuje se spousta mezinárodních organizací, ale z opačného úhlu pohledu je faktorem územních sporů. Nemá přesně určené hranice s Čadem, dělí se s Kamerunem o poloostrov Bakassi a na základě podmořských nalezišť ropy má konflikty i s Rovníkovou Guineou. Od roku 1978 je zde také stanoven zákon o využívání půdy, který je jádrem rostoucího napětí mezi migranty a původním obyvatelstvem, který by měl projít ústavní změnou, omezit tak příležitosti pro zvýhodňování a zvýšit ochranu soukromých vlastnických práv, aby došlo ke zlepšení situace. (Business Info, 2019).

Největší vrchol nastal během občanské války začínající krátce po nezávislosti. Od roku 1999, kdy Nigérie přecházela do civilního režimu, zde narostl rychlý počet konfliktů a závažným problémem začala být i vysoká míra korupce a rabování státních prostředků. Země je obohacena přírodními zdroji a vysoce kvalitním kapitálem, ale kvůli korupci je země negativně ovlivňována. Přivlastňování státních prostředků způsobuje chudobu a hněv každodenní socioekonomické a politické rutiny. Je také považována za jednu z příčin etnicko-náboženských konfliktů a nespravedlnost v zemi způsobuje minimální vzájemnou toleranci, solidaritu, soužití a naopak podporuje radikalismus, nenávisť a násilí. Panují zde boje o rozdělení zdrojů, státní moci a občanství a obyvatelé tak nedůvěřují ani státním či národním organizacím, kteří se snaží pomoci; brání se tedy lepší budoucnosti celkově. (Business Info, 2019).

Pod vlivem korupce je i vláda, tedy soudnictví se zákonodárnou a výkonnou mocí. I přesto, že soudy mají v zemi moc a sehráli roli jak v různých soudních procesech nebo případech týkajících se lidských práv a nezávislosti, zaostalost Nigérie a zastaralých soudních pravidel činí soudy nedostupnými pro většinu obyvatel. (Nigeria, 2002).

Ani děti a ženy to nemají v zemi jednoduché. Jejich postavení má v zemi určité stereotypy; jsou považovány za zboží nejen na domácím trhu, ale i zahraničním, ve smyslu pohlavního zneužívání. Ze 70 000 žen je přibližně 75% obětmi násilí stejně jako děti. Chudoba, špatná výživa, zdravotní péče a styl bydlení je zejména pro severní státy typický. Opačná pohlavní orientace, tedy homosexualita, je v zemi zakázána a jedinci mohou být trestané odnětím svobody až 15 let a v radikálnějších oblastech s právem Šaría dokonce zabiti (např. ukamenováni). (Embassy of the Czech Republic in Nigeria, 2012).

Policie a bezpečnostní služby užívají mučení, znásilňování, špatné zacházení a vydírání jako prostředek k vyšetřování a zapojení se do mimosoudního zabíjení osob podezřelých z trestných činností. Neexistuje žádná zodpovědnost opatření, která by zavedla sankce nebo odradila porušování ze strany policistů. O reformu se již několikrát pokusila nigérijská policejní komise a statutární orgán pověřený dohledem nad policejními silami, v důsledku obrovských částek potřebných k účinnému provádění. Kriminální vyšetřování často vyžadují veřejné žádosti o veškeré informace a včetně jmen podezřelých následuje zatčení, mučení, dokud se obviněný nepřizná a po sepsání prohlášení je dotyčný obžalován u soudu. Policie či vojenští činitelé namísto stíhání pachatelů často reagují na nepokoje násilím. Kolektivní a brutální tresty jsou především v oblasti severu, kde bezpečnostní síly bojují s militantní islamistickou skupinou Boko Haram, kteří útočí na veškeré budovy a obyvatelstvo nevyznávající právo Šaría po celé severní Nigérii. (Embassy of the Czech Republic in Nigeria, 2012).

Dalším aspektem ke vzniku konfliktů jsou také velice špatné vězeňské podmínky, jež jsou téměř v celé Nigérii zaostalé; v mnoha vězeňských zařízeních chybí odvodňovací systémy a elektřina, protože většina z nich vznikla v roce 1950 a doteď nebyly rekonstruovány. (Embassy of the Czech Republic in Nigeria, 2012).

4.6.1. Vláda Nigérie

V letech 1985 až 1993 vedl nigérijskou federální vládu generál Ibrahim Badamasi Babangida, který se dostal k moci v roce 1985 a zakázal politické strany až do roku 1989. Přes svůj slib vrátit se k civilní nadvládě prohlásil výsledky prezidentských voleb v roce 1993 za neplatné, což způsobilo masivní popularitu. Poté rezignoval a byl nahrazen přechodnou vládou, která přenesla moc na vojenskou vládu vedenou generálem Sanim Abachou jako prezidentem. Ten neočekávaně zemřel v červnu 1998. Po krátkém přechodném období se v roce 1999 Nigérie dostala pod civilní nadvládu bývalým generálem Olusegunem Obasanjem, jež byl znovu zvolen v roce 2003 a rezignoval v roce 2007 po neúspěšném pokusu změnit ústavu, která stanovila omezení po sobě jdoucích prezidentských podmínek na dvě. Navzdory návratu Nigérie k civilní nadvládě zůstalo bývalé vojenské zařízení vysoce vlivné. (Uppsala Database, 2019).

Zejména v situacích politického zmatku a nepokojů rozmístily nigerijské orgány polovojenskou ruku nigérijské policie MOPOL (mobilní policie). Od roku 2000 do roku 2002 si místní vlády, zejména v jihovýchodních státech Nigérie, najaly tzv. Bakassi Boys, bdělou skupinu, aby omezily zločiny a vynucovaly vládní kontrolu. V současnosti jsou to něco jako strážci, včetně vládních úředníků. (Uppsala Database, 2019).

5. Konflikty na území Nigérie

5.1. Politicko-náboženské konflikty

Jak již bylo zmíněno v metodice, Institut pro výzkum míru a konfliktů v Uppsale (Department of Peace and Conflict Research, Uppsala University) ozbrojený konflikt vnímá jako situaci, v níž ozbrojené násilí probíhá mezi dvěma stranami, přičemž jedna ze stran je vláda státu a ve které ročně během války přijde o život minimálně 25 obětí (Uppsala Database, 2019).

Od roku 2011 do roku 2015 se počet obětí zvyšoval a tím i počet konfliktů. Intenzita vzrostla, když byl v roce 2011 Jonathan zvolen prezidentem a pobouřený sever začal provádět odvetné útoky a ještě téhož roku bylo vybombardováno hlavní sídlo OSN v Nigérii teroristickou skupinou Boko Haram. (Klíma, 2003). Od roku 2011 provádí tak skupina teroristické útoky na náboženské a politické jednotky, místní policii,

armádu a útočí na civilisty na rušných trzích a vesnicích. (Global Conflict Tracker, 2018). V tomto roce měly útoky na svědomí více než 70 policistů. Převážná většina těchto incidentů se odehrála ve státě Borno, ale i v jiných severních státech jako je Adamawa, Bauchi, Gombe, Kaduna, Katsina a Sokoto. (Human Rights Watch, 2011).

V roce 2014 došlo k únosu více než dvou set dívek ze školy, který měl být výhružným signálem vládě. Po jednáních mezi teroristickou sektou a nigerijskou vládou, zprostředkovanou Mezinárodním výborem pro Červený kříž, bylo propuštěno 103 dívek.

V roce 2015 měly útoky na svědomí více než 12 000 obětí a 2,4 miliony vnitřně vysídlených osob a uprchlíků. Nejkrvavějším měsícem byl únor a červenec, přičemž v tomto roce probíhala válka také na území Čadu, Kamerunu a Nigeru. Ale protože si tyto státy, společně s Nigérií zabraly zpátky některá území, která byla držena skupinou Boko Haram od roku 2014, pobídl vůdce Islámského státu Abu Bakra al Baghdadi členy Boko Haram ke slibu věrnosti Islámskému státu a skupina se tak stala Západní africkou provincií islámského státu a situace se poté zmírnila. (Uppsala Database, 2019).

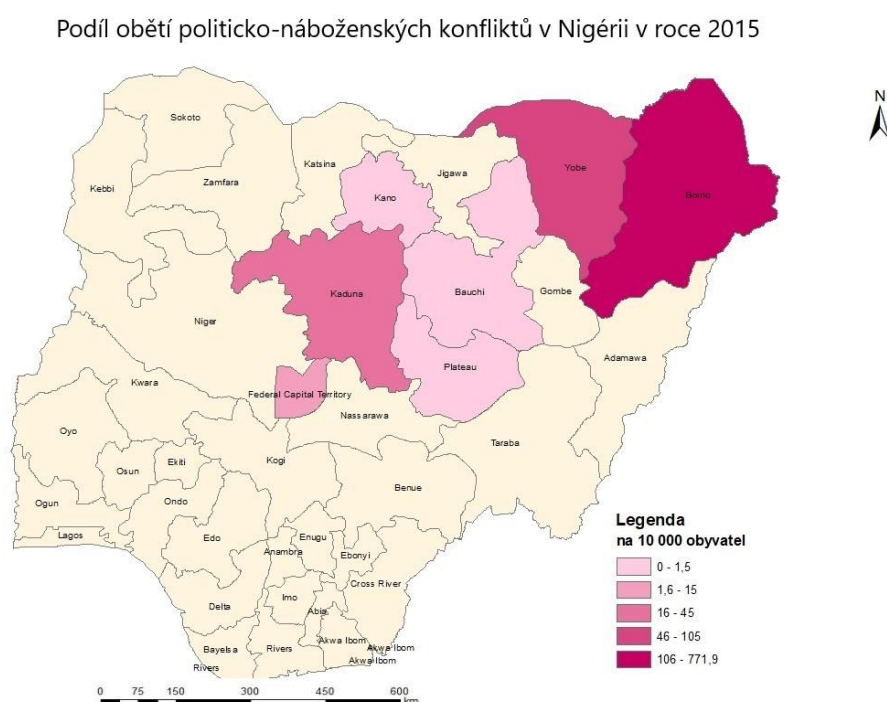
Tabulka č. 2: Podíl obětí politicko-náboženských konfliktů za rok 2011-2019

Oblast	2011	2015	2019
Borno	27	3220	1457
Yobe	19	237	87
Kaduna	3	260	9
Kano	14	1	0
Abuja	6	20	0
Plateau	2	3	1
Bauchi	17	0	0

Zdroj: Vlastní zpracování dat

Protože byl rok 2015 pro Nigérii nejstěžejnějším, vytvořila jsem mapu znázorňující podíl obětí v tomto roce, přičemž hodnoty v mapě jsou převedeny z údajů v tabulce na 10 000 obyvatel. Podobné hodnoty lze porovnat ve státech Kano, Bauchi a Plateau. Stoupající pak lze sledovat dle tmavších barev; vyšší podíl obětí byl tedy ve státě Kaduna, Yobe a nejvyšší v Bornu, kde je podíl obětí oproti sousedním státům téměř nesrovnatelný.

Obrázek č. 6: Podíl obětí politicko-náboženských konfliktů v Nigérii v roce 2015

Zdroj: Vlastní zpracování dat pomocí ArcGIS

5.2. Etno-náboženské konflikty

Hausa – Fulani vs. Igbo - Yoruba

Strach z nadvlády vedl k situaci, kdy nedůvěra a podezření mezi skupinami narůstaly. Náboženská víra je v etnických skupinách často jednomyslná; střety mezi křesťany a muslimy lze proto často považovat za střety mezi různými etnikami. Vzhledem k rozdílnému myšlení různých skupin jsou tendence hromadit se a vypukávat

podmíněny vnímanými nespravedlnostmi, takže i sebemenší problém lze považovat za potenciální konflikt. (Uppsala Database, 2019).

V roce 2000 vypukly v severním městě Kaduna masivní etnické a náboženské střety mezi křesťany (z jižních etnických skupin Igbo a Yoruba) a muslimy (z etnických skupin Hausa a Fulani), kvůli zavedení práva šaría. Některé křesťanské skupiny také vyzývaly populaci k vytvoření samostatného státu v jižní Kaduně, kterému by dominovali křesťané, a chránili by ho tak před útoky. (Uppsala Database, 2019).

Dalším důvodem konfliktu byly spory týkající se orné půdy. Protože kvůli desertifikaci v Sahelské oblasti došlo ke zmenšení úrodné plochy, pastevci odmítli farmářům přenechat pastviny. (Dickson, 2005).

Dle tabulky si lze všimnout, že extrémně vysoký počet úmrtí byl v roce 2011 ve státě Plateau a Kaduna. Je to totiž rok, kdy napětí vygradovalo do válečného stavu a od té doby probíhá téměř denně a to nejvíce ve státech Kaduna, Plateau, Tabara a Benue. Protivníci proti sobě používají mačety, pušky, AK-47 a pistole. V průběhu let proběhlo několik pokusů o mírovou dohodu, žádná však dlouho nevydržela. V roce 2012 dosáhly počty mrtvých 600 a 15 000 uprchlo ze svých domovů. V roce 2013 bylo zabito 2000 lidí a 30 000 vysídlených osob. V roce 2014 v bojích zahynulo více než 2500 obětí a 300 000 lidí uniklo. V roce 2015 bylo zabito přes 1000 civilistů a 300 000 lidí vysídlených. (Dickson, 2005).

Tabulka č.3: Podíl obětí etno-náboženských konfliktů za rok 2011-2019

Oblast	2011	2015	2019
Plateau	110	143	44
Kaduna	672	9	151
Benue	0	150	106
Tabara	0	181	210
Cross River	312	153	26
Borno	177	41	80
Lagos	0	33	54
Edo	0	28	38
Bauchi	0	5	11
Enugu	0	3	7

Zdroj: Vlastní zpracování dat

V roce 2019 bylo fulanskými extrémisty zabito více než 1 000 křesťanů. Pronásledování a vysídlování křesťanů se stále stupňovalo a kvůli rostoucímu nedostatku půdy docházelo k zabírání půdy muslimskou sektou na náhorní plošině ve státech Benue, Taraba, jižní Kaduna a částech státu Bauchi, kde útočili na venkovské vesnice, vytlačovali vesničany ze svých pozemků a poté se na jejich území usazovali. (The Christian Post, 2019).

Zatímco střety rolníků a pastevců nejsou ničím novým, násilí páchané na farmářských komunitách narostlo, protože v posledních několika letech bylo zabito tisíc a od ledna bylo zabito více než 1 000 křesťanů. (The Christian Post, 2019).

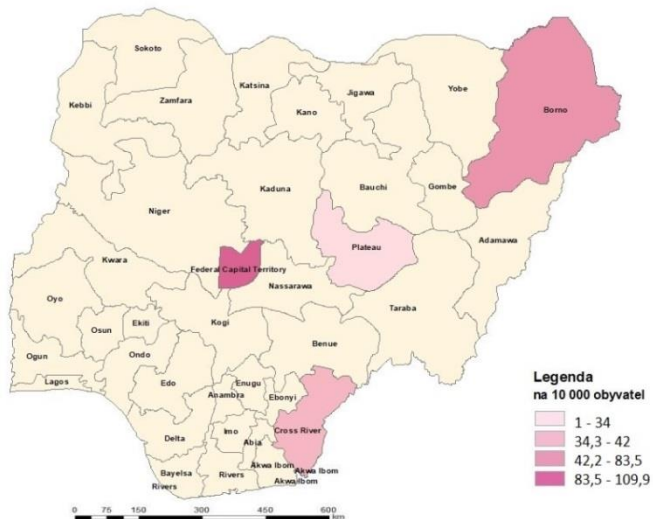
Ve státě Kaduna vzrostly útoky v roce 2019 poté, co byli křesťané, tedy většina Yorubů a Igbů obviněni z odvetného útoku na muslimskou osadu etnika Fulani, kteří v únoru zabili až 131 lidí a v listopadu došlo k pěti závažným útokům, jejichž počet se dohromady vyšplhal na 500 úmrtí. Toto číslo je částečně založeno na zprávách státní vlády Kaduna v únoru a březnu, na mediálních zprávách a zprávách vůdců komunit ve státě Plateau. Údaje zahrnují také teroristické zabíjení bezpečnostních důstojníků a vojáků Boko Haram, kteří údajně spolupracovali s křesťany, nebo za ně byli dokonce považováni. (The Christian Post, 2019).

Mapové výstupy etno-náboženských konfliktů jsou zde znázorněny ve všech časových liniích, přičemž absolutní hodnoty jsou převedeny na 10 000 obyvatel, stejně jako u předchozích konfliktů.

Lze zde porovnat měnící se podíly obětí a konfliktů v čase; zatímco v roce 2011 byl nejkonfliktnější oblastí stát Kaduna, v následujících letech se ohnisko konfliktů přesunulo do státu Tabara.

Obrázek č.7 : Podíl obětí etno-náboženských konfliktů v Nigérii v roce 2011

Podíl obětí etno-náboženských konfliktů v Nigérii v roce 2011

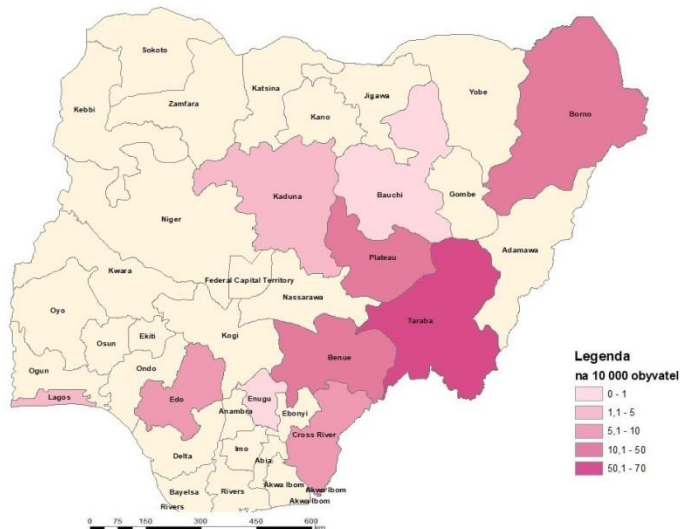

Zdroj: Vlastní zpracování dat pomocí ArcGIS

V následujícím mapovém výstupu můžeme vidět, že nejpeklejší oblastí střetů byl stát Tabara, dále státy Benue a Plateau, ale konflikty se přelily i do dalších států, například do Cross River, kde podíl obětí oproti předchozímu roku rapidně vzrostl.

Obrázek č.8: Podíl obětí etno-náboženských konfliktů v Nigérii v roce 2015

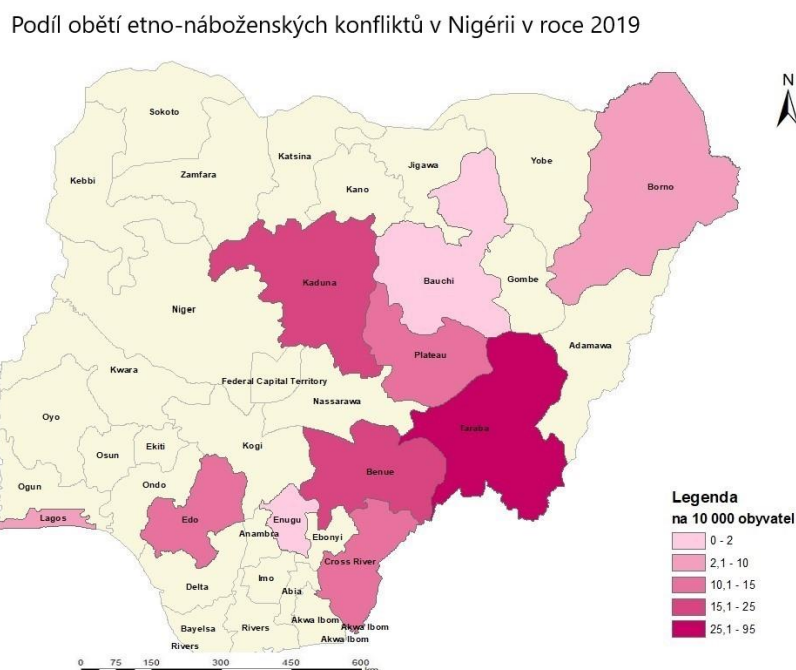
Podíl obětí etno-náboženských konfliktů v Nigérii v roce 2015

Zdroj: Vlastní zpracování dat pomocí ArcGIS

V roce 2019 naopak intenzita konfliktů v jihovýchodním státě Cross River oproti předchozímu roku rapidně klesla, ale pro změnu stoupla ve státě Kaduna. Stát Tabara zůstal na žebříčku nejdrsnějších konfliktních oblastí. Lze si všimnout, že ve státech Lagos, Edo a Borno konflikty rostly; lokalita výskytů konfliktů se tedy zintenzivňovala od jihozápadu až k severovýchodu.

Obrázek č. 9: Podíl obětí etno-náboženských konfliktů v Nigérii v roce 2019

Zdroj: Vlastní zpracování dat pomocí ArcGIS

Konflikt Křesťani vs. Muslimové

Nigérie krátce po zisku nezávislosti utrpěla hned několik vojenských převratů. (Horáková, 1974). V roce 1966 došlo na severu země k útoku na etnickou skupinu Igbo, který je doposud považován za jeden z nejtraumatičtějších. Důvodem byly masakry pod vedením muslimského džihádu, jenž se snažil o nadvládu v zemi, mířený proti křesťanům; v roce 1967 z nigerijské federace vystoupila Republika Biafra a stala se tak nezávislou. Po občanské válce, která si vyžádala miliony obětí a trvala do roku 1970, země zužitkovala ropného bohatství a v 70. letech se začaly rozvíjet projekty zahrnující univerzální základní vzdělání, které tak trochu podporoval i rozvoj

křesťanství v zemi a šířilo se rozrůstání základních škol ve venkovských oblastech. Ve větších městech se budovaly střední a univerzitní vzdělávací zařízení. Růst křesťanských škol měl negativní vliv na ostatní církve v zemi a zpomaloval jejich růst. (Cepl, 1973).

Krátké období civilního režimu vystřídal vojenský režim v roce 1984, trvající do roku 1999. Došlo k ustanovení politických stran rozdělených dle náboženských linií; křesťanská a muslimská. Volby v roce 1999, kdy se stal prezidentem křesťanky založený Olesgun Obasanjo, byly začátkem pravidelných etnických nepokojů s náboženským podtónem. V jedenácti státech severu bylo zavedeno právo šaría, které vyvolalo další vlnu politického a etnického napětí, jež vyústilo v etno-náboženské střety. (Uppsala Database, 2019).

Toto napětí navíc umocnily útoky 11. září 2001; střety mezi křesťany a muslimy v Lagosu a na severu státu Kaduna, který představuje jednu z nejkrizovějších oblastí konfliktů, protože se zde nachází významná křesťanská menšina. Boje si vyžádaly tisíce obětí. V roce 2000 zde zemřelo více než dva tisíce obyvatel a konflikty v roce 2002, reagující na urážlivé novinové články proti proroku Mohammedovi, přinesly další stovky obětí na obou znesvářených stranách. (Dickson, 2005).

Obavy křesťanů ze zavedení práva šaría poklesly, když se autority rozhodly aplikovat právo pouze na muslimskou populaci. V Nigérii dochází téměř každý den k násilným trestným činům, které jsou spojeny s náboženstvím. Nedostatek policejních složek a justičních soudů v mnoha oblastech Nigérie způsobuje nevymahatelnost odpovědnosti za spáchané trestné činy. (Dickson, 2005).

K jednomu z nejvážnějších střetů mezi křesťany a muslimy posledních let došlo na začátku roku 2011 ve městě Jos, ve státě Plateau. V lednu zde během čtyř dnů zemřelo okolo dvou set Nigerijců. (BBC News, 2015). V březnu téhož roku zemřelo při střetech muslimů s křesťany okolo pěti set obyvatel. (New York Times, 2012). V zemi roste počet islamistických hnutí podporujících mezináboženský konflikt, jenž má za následky několik stovek mrtvých ročně. (Dickson, 2005).

Se ziskem nezávislosti začala obnova islamistického fundamentalismu, ovlivňována radikálními myšlenkami muslimů. (Kropáček, 1996). Jedním z nejrychleji rostoucích reformních hnutí nejen v Nigérii, ale dokonce v celé Africe je hnutí Izala, které bojuje

proti všem vymyšleným zvykům v praktikování islámu. Jedná se tedy o záležitosti, o kterých se v právu šaría nepojednává a pro které neexistuje důkaz v Koránu a sunně nebo nebyly známy v době proroka Mohammeda. (Dickson, 2005).

Protože útoky byly v průběhu let zaznamenány v několika Nigérijských státech, nejsou muslimsko-křesťanské konflikty lokalizovány v konkrétních částech země. Většina násilí se však odehrála v severní části Nigérie. (Uppsala Database, 2019).

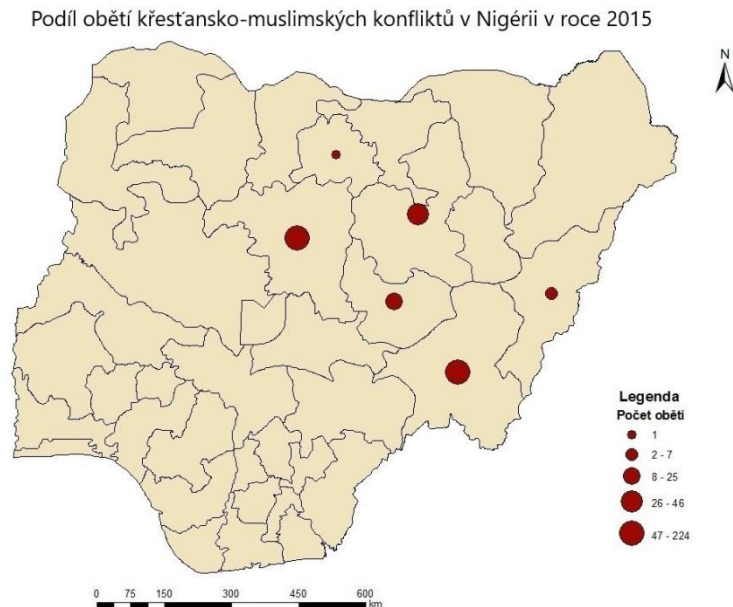
Tabulka č.4: Podíl obětí křesťansko-muslimských konfliktů v letech 2011-2015

Oblast	2011	2015	2019
Kaduna	688	224	3
Tabara	0	112	9
Plateau	79	25	0
Bauchi	46	0	0
Adamawa	8	7	27
Abuja	8	0	17
Kano	7	1	0
Borno	7	0	0

Zdroj: Vlastní zpracování dat

V následující mapě lze sledovat nejčastější výskyty útoků v jednotlivých oblastech Nigérie. Protože jsou etnické a náboženské skupiny úzce spjaty, lze si všimnout, že stejně jako u Hausů a Igbů byl nejfrekventovanějším ohniskem střetů stát Kaduna a Tabara.

Obrázek č.10: Podíl obětí křesťansko-muslimských konfliktů v Nigérii roce 2015

Vlastní zpracování dat pomocí ArcGIS

5.3. Jednostranné konflikty

Jednostranné konflikty lze definovat jako takové konflikty, v nichž je agresorem pouze jedna strana; v Nigérii se převážně jedná o úmyslné útoky islámské extremistické sekty Boko Haram na vládu Nigérie, náboženské a etnické skupiny vyznávající odlišnou víru, než je islám nebo na civilisty, s cílem nadvlády a nastolení diktátorského režimu v zemi. (Uppsala Database, 2019).

Na každý čin organizovaného násilí, prováděn organizovanou skupinou s určitými záměry, je pohlíženo objektivně; buď jsou cílem státy, náboženské, etnické či jiné organizované skupiny anebo civilisté. (Uppsala Database, 2019).

Pokud jde o civilisty, je často jednostranné násilí spojováno s terorismem, tudíž i smrtelnými následky. Každý, kdo záměrně zabíjí civilisty nebo vládu, se dopouští jednostranného násilí. Útoky zaměřené na stát či jinou organizovanou skupinu jsou označovány jako státní násilí. Činy mohou být pak chápány jako terorismus. (Uppsala Database, 2019).

Terorismus

Terorismus je ve zkratce použití násilné síly, která vede ke zničení životů a majetku, aby přiměla obyvatelstvo společnosti, aby se podřídilo vůli teroristické skupiny. (InfoGuide, 2020).

OSN definuje terorismus jako čin, který má za následek smrt nebo ublížení na zdraví civilistům nebo nekompetentním osobám za účelem zastrášení obyvatelstva nebo přiměje vládu nebo mezinárodní organizaci, aby konaly nebo se zdržely jakéhokoli jednání. (Aktuálně, 2020).

Teroristické organizace, jako je právě Boko Haram se v posledních letech objevili s ideologiemi, jenž se skrze násilí a strach pokouší vnutit nigerijskému obyvatelstvu nebo přimět vládu, aby se zabývala otázkami, které ovlivňují jejich násilné aktivity. (Infoguide Nigeria, 2020).

Následující tabulka znázorňuje podíl obětí těchto jednostranných násilných činů, přičemž nejkonfliktnější oblast těchto krvavých útoků je Borno, které je hlavním epicentrem této extrémistické sekty. Oproti předchozímu roku v roce 2015 konflikty vzrostly i v sousedním státě Adamawa, ale zasaženy byly i centrálněji položené státy, jako je Plateau.

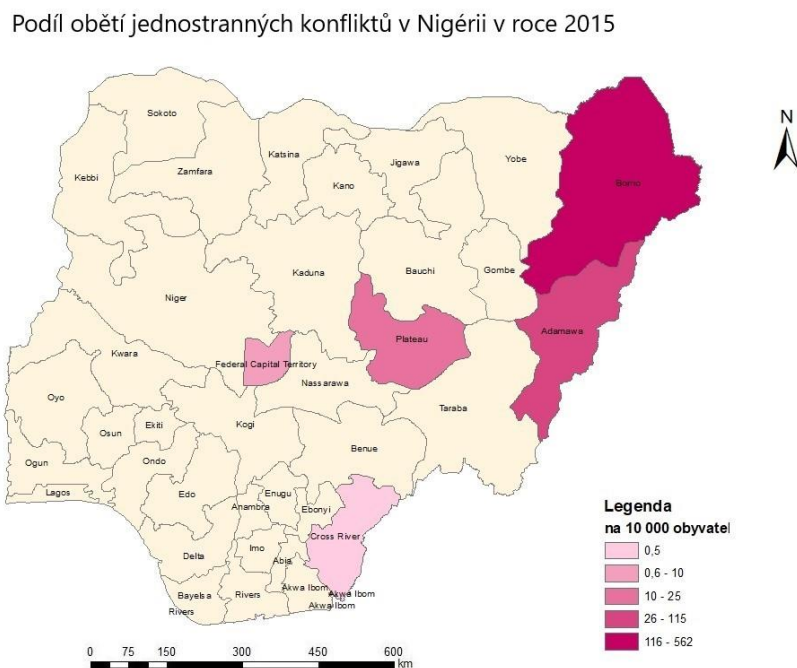
Tabulka č. 5: Podíl obětí jednostranných konfliktů za rok 2011-2019

Oblast	2011	2015	2019
Borno	41	2341	352
Adamawa	0	351	14
Abuja	65	0	1
Rivers	7	2	4
Plateau	4	68	0

Zdroj: Vlastní zpracování dat

V mapovém výstupu jsou vyznačeny nejpostiženější oblasti v roce 2015, jimiž je severovýchodní část země, tedy i zde již zmíněné Borno, kde je podíl obětí oproti ostatním státům neporovnatelně vysoký, což lze vidět na sytosti barvy v mapě a Adamawa, nacházející se jižně od Borna.

Obrázek č.11: Podíl obětí jednostranných konfliktů v Nigérii v roce 2015

Zdroj: Vlastní zpracování pomocí ArcGIS

Následující tabulka nám ukazuje podíl počtu obětí v konfliktu Vlády Nigérie a Islámského státu. Zatímco v roce 2011 byl nulový počet obětí, tedy i konfliktů, následujícím rokem se situace změnila a to hlavně v Bornu, na které se zaměřím v další kapitole.

Tabulka č.6: Podíl obětí v konfliktu Vlády Nigérie a Islámského státu za rok 2011-2019

Oblast	2011	2015	2019
Borno	0	1435	849
Yobe	0	225	154
Adamawa	0	15	0
Abuja	0	20	1
Kaduna	0	260	8
Kogi	0	4	0

Zdroj: Vlastní zpracování dat

5.4. Konflikty ve státě Borno

5.4.1. Vláda Nigérie vs. Islámský stát

Teritoriální konflikt mezi nigerijskou vládou a islámským státem (IS), který začal v březnu 2015, je víceméně pokračováním konfliktu mezi vládou a Jama'atu Ahlis Sunna Lidda'awati wal-Jihad, obvykle Boko Haram, kteří se od roku 2009 snažili svrhnout vládu a ustanovit puritánské islámské právo šaría v celé Nigérii. V březnu 2015 se skupina zavázala věrnosti IS neboli džihádické militantní skupině Salafi, která má svůj původ v Iráku. Dřívější teroristická skupina Boko Haram byla integrována na Islámský stát a přejmenována na Provincii Západní Afriky. Poté sekta změnila svůj původní cíl na cíl stanovený Islámským státem; vytvoření globálního islámského státu. (Uppsala Database, 2019).

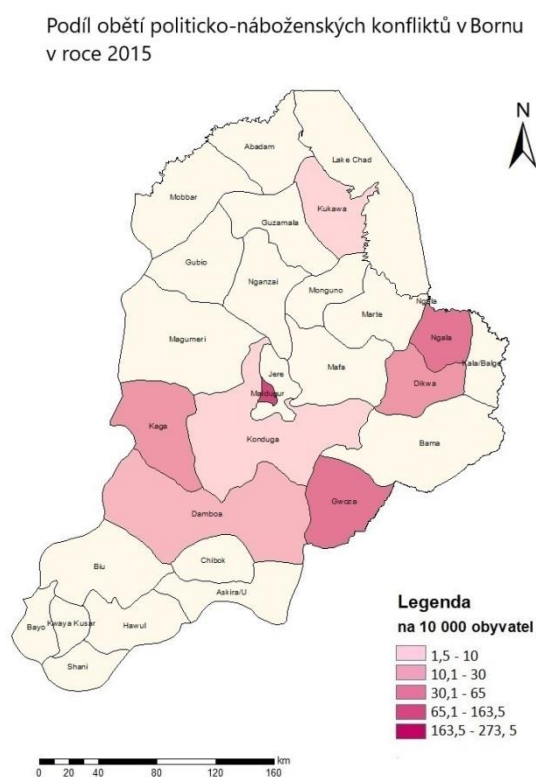
V roce 2016 došlo k rozdělení hnutí, kdy představitel Islámského státu oznámil nového vůdce pro provincii západní Afriky; Abuu Musaba al-Barnawiho. Bývalý vůdce skupiny Abubakar Shekau oznámil, že byl opět zvolen vůdcem Jama'atu Ahlis Sunna Lidda'awati, tedy džihádu a tím boje proti vládě zase pokračovaly. Poté, co strávil druhou polovinu roku 2016 a rok 2017 upevněním svého postavení nad územím, které ovládal a budováním vojenské síly, docházelo v letech 2018-2019 ke zintenzivňování útoků na vládu ze strany Islámského státu. Kromě rostoucího počtu přepadení

na vojenské konvoje skupina prováděla řadu rozsáhlých útoků na armádní jednotky na severu Borna. Zabavovala také uniformy a zbraně, čímž rozšiřovala svůj již tak značný arzenál. (Uppsala Database, 2019).

Protože útoky na Nigerijskou vládu začaly nabírat na brutalitě v roce 2015, v následující tabulce lze pozorovat extrémní nárůst počtu obětí konfliktů mezi Vládou Nigérie a skupinou Boko Haram. Násilí probíhalo především v severovýchodní oblasti, přičemž ohniskem bylo právě Borno, kde má teroristická skupina své sídlo. (Uppsala Database, 2019).

V následující mapě lze vidět rozložení politicko-náboženských konfliktů, tedy konfliktů mezi Vládou Nigérie a Boko Haram v roce 2015. Nejtmavší barvou jsou značeny nejvíce zasáhnuté oblasti, v tomto případě tedy hlavní město Maiiduguri.

Obrázek č.12: Podíl obětí politicko-náboženských konfliktů v Bornu v roce 2015

Zdroj: Vlastní zpracování dat pomocí ArcGIS

5.4.2. Boko Haram vs. Islámský stát

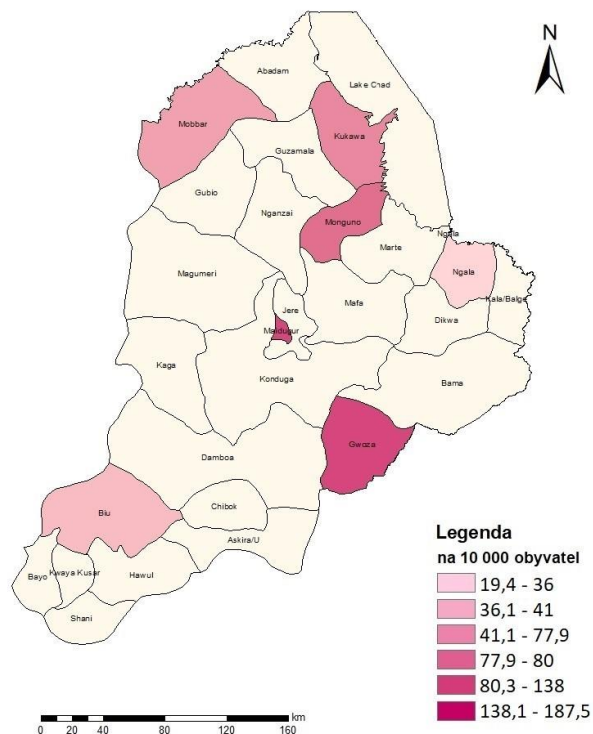
Měsíce, které vedly k tomu, že vůdce Boko Haram, Abubakar Shekau věrnost islámskému státu, byly charakterizovány eskalací násilí. V roce 2014 Boko Haram změnila svou strategii v tom, že se více než předtím snažila ovládnout a hájit dobyté území. Uprostřed popírání vládou získala skupina kontrolu nad rozsáhlými oblastmi. Do konce roku Boko Haram ovládali oblast zhruba o velikosti Belgie, ve které Shekau deklaroval zřízení islámského kalifátu. (Uppsala Database, 2019).

V lednu 2015 provedli Boko Haram útok na město Baga, který byl dosud popsán jako jeden z nejbrutálnějších. Původně byl nálet zaměřen na Dorona Bagu, základnu takzvané nadnárodní společné pracovní skupiny (MNJTF), ale většina násilí odneslo civilní obyvatelstvo. Odhady smrtelnosti útoku se pohybují mezi několika stovkami a 2000. Po masakru nahrála skupina video, ve kterém Shekau převzal odpovědnost za zabíjení a posmíval se vůdcům sousedního Kamerunu, Čadu, Nigeru a Nigérie. Úsilí regionálních vůdců o realizaci sjednoceného útoku proti skupině se tak zintenzívnilo a na konci ledna byla zahájena hlavní ofenzíva s válečnými letadly a pozemními jednotkami z Čadu a Nigérie. O několik dní později se připojil Niger. Během několika příštích týdnů se uvolněné koalici podařilo vypudit islamisty z asi tuctu měst a vesnic, na což Boko Haram reagovali odvetnými útoky na civilní obyvatelstvo. Během těchto střetů se Shekau 7. března zavázal věrnosti vůdci Islámského státu al Bagdádimu, čímž dočasně ukončil konflikt o vládní moc v Nigérii. (Uppsala Database, 2019).

V následujících mapách jsou znázorněny oblasti, v nichž docházelo k jednostranným konfliktům ze strany Boko Haram. Z mapy lze vyčíst, že to nejvíce odneslo hlavní město Maiduguri, v jehož blízkosti se nachází i město Baga, na který byl proveden nejbrutálnější útok, jak zde již bylo popsáno. Město Gwoza, ležící na jihovýchodě Borna, utrpěla roku 2015 stovky náletů, protože právě zde má Boko Haram svou vojenskou základnu. (Uppsala Database, 2019).

Obrázek č.13: Podíl obětí jednostranných konfliktů v Bornu roce 2015

Podíl obětí jednostranných konfliktů v Bornu v roce 2015

Zdroj: Vlastní zpracování dat pomocí ArcGIS

5.4.3. Džihád – Boko Haram vs. Civilisté

Jamaatu Ahlis Sunna Liddaawati wal-Džihád, běžně známý jako Boko Haram, byl založen v roce 2002 v Maiduguri, ve státě Borno v severní Nigérii. Skupina stanovila cíl svrhnout vládu a nastolit puritánskou islámskou vládu a v roce 2009 se stala aktivní ozbrojenou skupinou bojující proti vládě Nigérie. V souvislosti s ozbrojeným konfliktem a jejich přísným výkladem islámského práva se skupina zaměřila také na civilisty. (Uppsala Database, 2019).

Násilí proti civilistům, kterého se Džihád dopustil, mělo několik podob. V mnoha případech skupina provedla cílené zabíjení tradičních a náboženských vůdců, včetně umírněných islámských duchovních a politiků. Došlo také k bombovým útokům na kostely, pivní zahrady a bary. Zpočátku byly útoky na civilisty prováděny střelbou

nebo pomocí bomb. K útokům došlo hlavně v Maiduguri a dalších městech na severu. (Uppsala Database, 2019).

Koncem roku 2010 a začátkem roku 2011 se však geografický rozsah i typ útoků rozšířily, přičemž se stále sofistikovanější bombové útoky vyskytovaly i na místech mimo Borno. V rámci jedné významné události byla sloučenina OSN v Abuji zaměřena na sebevražedné bombové útoky dne 26. srpna 2011, což mělo za následek 25 úmrtí a obavy, že Džihád rozšířil svou aktivitu tak, že bude zahrnovat mezinárodní cíle. (Uppsala Database, 2019).

Během roku 2012 se geografický rozsah skupiny ještě zvýšil, protože byli schopni útočit v celé zemi. V srpnu skupina oznámila, že rozšíří násilí i na jih s tím, že jejich „islámská revoluce“ se nevztahuje pouze na severní státy. Zatímco tato hrozba pro zbytek roku nebyla realizována, náznaky stále rostly; do severozápadní zóny země se infiltroval stát Kogi, jenž je lokalizován na jihu. (Uppsala Database, 2019).

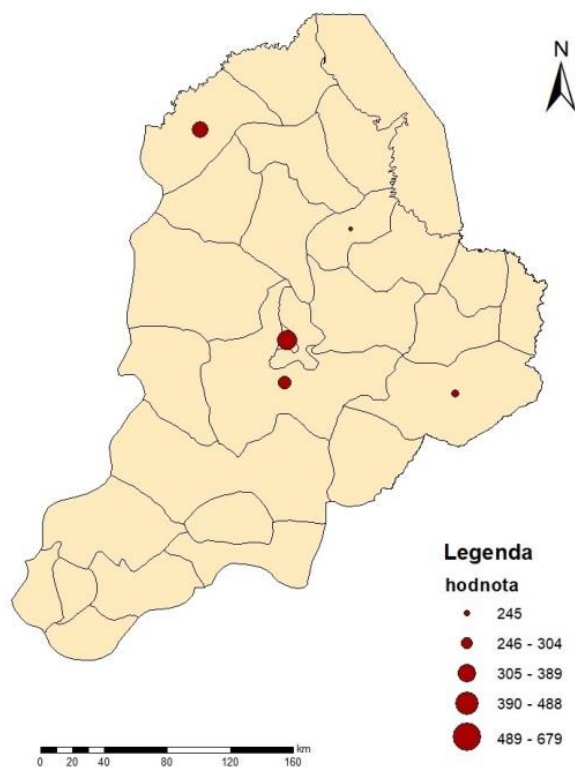
Džihád se stal aktivním jednostranným aktér v roce 2011, kdy jednostranné násilí mělo za následek více než 25 civilních úmrtí. Hranice byla dosažena 24. prosince téhož roku, kdy řada útoků na civilní obyvatelstvo v Jsou, ve státě Plateau a Maiduguri vedla k více než 80 úmrtím. (Uppsala Database, 2019).

V roce 2015 proběhlo v hlavním městě Maiduguri stovky bombových útoků; útočili na církve, kostely, budovy, školy, tržnice a sídla vládních armádních jednotek. (Uppsala Database, 2019).

V mapě lze vypořadovat, že po teroristických útocích roku 2015 se podíl obětí vyšplhal až na 679 mrtvých civilistů.

Obrázek č.14: Podíl obětí konfliktů Islámského Státu a civilistů v Bornu v roce 2015

Podíl obětí konfliktů Islámského Státu a civilistů v Bornu
v roce 2015

Zdroj: Vlastní zpracování dat pomocí ArcGIS

V roce 2016 se v Bornu počet obětí snížil na necelých 600. Následující rok zase stoupl na více než 900 obětí, přičemž bylo skupinou Boko Haram provedeno 150 útoků; 90 ozbrojených útoků a 59 sebevražedných útoků. Nejvyšší počet úmrtí byl v lednu v Maiduguri. Během roku zasáhl ale i sousední státy jako je Kamerun, konkrétně hranice se severovýchodní Nigérií, kde se nachází právě Borno. Necelých 300 civilistů pak zahynulo v roce 2018, na základě ozbrojených konfliktů a pokusů o vražedné atentáty. (BBC News, 2015).

Dalších 119 lidí bylo zabito v červnu 2019, ve vesnici poblíž Maiduguri během pohřbu. Osm z nich bylo vážně zraněno. V lednu téhož roku bylo přinuceno 30 000 Nigerijců opustit svou rodnou zemi a to během dvou dnů. (CNN, 2019).

6. Závěr

Nigerijská federativní republika si prošla složitou minulostí, která ji poznamenala až dodnes. Jedná se o stát s mnoha etnickými kmeny. Napětí a konflikty přecházející v ozbrojená povstání zemi v mnoha směrech pozastavily. Nigérie je dodnes, oproti jiným zemím, velmi zaostalá. Brutality měly a mají na svědomí několik lidských životů a několik lidí, bohužel nuceně, opustilo své domovy; teroristické skupině Boko Haram se těžko postavit. Právě kvůli překážkám a střetu náboženství snaha o vytvoření demokracie konflikty ještě více podpořila.

Seznam použité literatury

Odborná literatura

CEPL, Vojtěch. *Nigérie*. Praha: ČTK - Pressfoto, 1974, 149 s. Obchodně ekonomické sborníky: Afrika. ISBN 59-224-73; Brož.

EICHLER, Jan. *Mezinárodní bezpečnost v době globalizace*. Praha: Portál, 2009, 327 s., ISBN 978-80-7367-540-0

HORÁKOVÁ, Hana. *Národ, kultura a etnicita v posthapatridní Jižní Africe*. Hradec Králové: Gaudeamus, 1974, 275 s., ISBN 978-80-7041-836-9

KLÍMA, Jan. *Dějiny Afriky*. Hradec Králové: Filozofická fakulta, 2012, 687 s., ISBN 978-80-7422-189-7

KLÍMA, Vladimír. *Nigérie*. Praha: Nakladatelství Libri, 2003, 145 s. Stručná historie států, 13. ISBN 80-7277-199-X.

KROPÁČEK, Luboš. *Islámský fundamentalismus*. Praha: Vyšehrad, 1996, 273 s., ISBN 80-7021-168-7

TESAŘ, Filip. *Etnické konflikty*. Praha: Portál, 2007, 251 s. ISBN 978-80-7367-097-9.

ZIMA, Petr. *Hauština*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství Praha, 1973, 421 s. Učebnice pro vysoké školy. ISBN 14-529-73; Brož.

Elektronické zdroje

Aktuálně, cz. [online]. 2020 [cit. 2020-8-20]. Dostupné z:

<https://www.aktualne.cz/hledani/?query=terorismus+v+nig%C3%A9rii&time=time>

BBC NEWS. [online]. 2015 [cit. 2020-7-14]. Dostupné z:

<http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/8555018.stm>

Britannica.com. [online]. 2019 [cit. 2020-8-20]. Dostupné z:

<https://www.britannica.com/place/Borno>

BussinesInfo.cz. [online]. 2019 [cit. 2020-8-20]. Dostupné z:

<https://www.businessinfo.cz/navody/nigerie-souhrnna-teritorialni-informace/>

Central Intelligence Agency. The World Factbook. [online]. 2018 [cit. 2020-7-14]. Dostupné z:

<https://.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/index.html>

CNN, Abuja, Nigeria. [online]. 2019 [cit. 2020-8-20]. Dostupné z:

<https://edition.cnn.com/2019/07/28/africa/boko-haram-attack-nigeria/index.html>

Counter Terrorism Africa. [online]. 2015 [cit. 2020-8-20]. Dostupné z:

<https://www.accord.org.za/conflict-trends/countering-terrorism-violent-extremism-africa/>

DICKSON, David. *Political Islam in Sub-Saharan Africa: The Need for a New Research and Diplomatic Agenda.* [online]. The United States Institute of Peace. 2005 [cit. 2020-7-14].

Dostupné z: <http://www.usip.org/files/resources/sr140.pdf>

Embassy of the Czech Republic in Nigeria. [online]. 2020 [cit. 2020-8-20]. Dostupné z:

https://www.mzv.cz/abuja/cz/obchod_a_ekonomika/souhrnna_teritorialni_informace/index.html

Federal Republic of Nigeria. [online]. 2008 [cit. 2020-7-21]. Dostupné z:

<https://www.justice.gov/eoir/nigeria-contents>

FŇUKAL, Miloš; ŠERÝ, Miloslav. *Problémové oblasti současného světa* [online]. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013 [cit. 2020-8-20]. Dostupné z:

http://geography.upol.cz/soubory/lide/fnukal/POSS/POSS_01.pdf

Freedom of religion and belief in Nigeria. [online]. 2016 [cit. 2020-7-21]. Dostupné z:

<https://democracyweb.org/freedom-of-religion-nigeria>

Global Conflict Tracker. [online]. 2018 [cit. 2020-7-21]. Dostupné z:
<https://www.cfr.org/background/nigerias-battle-boko-haram>

Global Terrorism Database. [online]. 2019 [cit. 2020-8-20]. Dostupné z:
<https://start.umd.edu/search/content/nigeria>

Human Rights Watch. [online]. 2011 [cit. 2020-7-21]. Dostupné z:
<https://www.hrw.org/news/2011/11/08/nigeria-boko-haram-attacks-indefensible>

Infoguide, Nigeria. [online]. 2020 [cit. 2020-8-20]. Dostupné z:
<https://infoguidenigeria.com/terrorism-in-nigeria-overview-notable-cases-causes-possible-solutions/>

ISS - Counter Terrorism Africa. [online]. 2015 [cit. 2020-8-20] :Dostupné z:
<https://issafrica.org/events>

Ministerstvo zahraničních věcí České Republiky. [online]. 2012 [cit. 2020-8-20]. Dostupné z:
https://www.mzv.cz/ekonomika/cz/servis_exporterum/databaze_zahranicnich_agentur_na_podporu_nigerie.html

New York Times. [online]. 2012 [cit. 2020-6-17]. Dostupné z:
<https://www.nytimes.com/2012/01/02/opinion/in-nigeria-boko-haram-is-not-the-problem.html?searchResultPosition=1>

Online Nigeria. [online]. 2019 [cit. 2020-8-20]. Dostupné z:
<https://onlinenigeria.com/government/index.php>

SOLOMON, Hussein. *Conflict Trends*. [online]. Nigerian Institute for International Affairs, 2000 [cit. 2020-7-21]. Dostupné z:
<https://www.accord.org.za/publication/conflict-trends-2000-3/>

The Christian Post. [online]. 2019 [cit. 2020-7-14]. Dostupné z:
<https://www.christianpost.com/news/over-1000-christians-in-nigeria-killed-by-fulani-boko-haram-in-2019-ngo-report.html>

UCPD; Uppsala Conflict Data Program. [online]. 2019 [cit. 2020-8-20] Dostupné z:
<https://ucdp.uu.se/country/475>

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Počet křesťanů, muslimů a ostatních věřících v Nigérii.....	21
Tabulka č. 2: Podíl obětí politicko-náboženských konfliktů za rok 2011-2019.....	32
Tabulka č. 3: Podíl obětí etno-náboženských konfliktů za rok 2011-2019.....	34
Tabulka č. 4: Podíl obětí křesťansko-muslimských konfliktů za rok 2011-2019.....	39
Tabulka č. 5: Podíl obětí jednostranných konfliktů za rok 2011-2019.....	41
Tabulka č. 6: Podíl obětí v konfliktu vlády Nigérie vs. Islámského státu za rok 2011-2019.....	43

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Mapa Nigérie.....	15
Obrázek č. 2: Administrativní členění Nigérie.....	15
Obrázek č. 3: Mapa znázorňující etnické skupiny na území Nigérie.....	20
Obrázek č. 4: Počet křesťanů, muslimů a ostatních náboženství v jednotlivých oblastech Nigérie v roce 1990.....	22
Obrázek č. 5: Mapa Borna.....	28
Obrázek č. 6: Podíl obětí politicko-náboženských konfliktů v roce 2015.....	33
Obrázek č. 7: Podíl obětí etno-náboženských konfliktů v Nigérii v roce 2011.....	36
Obrázek č. 8: Podíl obětí etno-náboženských konfliktů v Nigérii v roce 2015.....	36
Obrázek č. 9: Podíl obětí etno-náboženských konfliktů v Nigérii v roce 2019.....	37
Obrázek č. 10: Podíl obětí křesťansko-muslimských konfliktů v Nigérii v roce 2015...	40
Obrázek č. 11: Podíl obětí jednostranných konfliktů v Nigérii roce 2015.....	42
Obrázek č. 12: Podíl obětí politicko-náboženských konfliktů v Bornu v roce 2015.....	44
Obrázek č. 13: Podíl obětí jednostranných konfliktů v Bornu roce 2015.....	46
Obrázek č. 14: Podíl obětí konfliktů Islámského státu a civilistů v Bornu v roce 2015.....	48

Abstrakt

BROŽOVÁ, Karolina. Etno - náboženské aspekty konfliktů v Nigérii. Plzeň, 2020. (52 stran). Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta ekonomická.

Klíčová slova: křesťanství, islám, konflikt, terorismus, Boko Haram

Tato bakalářská práce se zabývá Etno-náboženskými aspekty vzniku konfliktů v Nigérii, kde se odehrávají jedny z nejbrutálnějších útoků a většina z nich je založena na náboženské identitě. Popisuje, proč se problémy odehrávají a kde se vyskytují. Historie etno-náboženských napětí vedla ke vzniku konfliktů v zemi.

Abstract

BROŽOVÁ, Karolina. Etno - religious aspects of conflicts in Nigeria. Plzeň, 2020. (52 stran). Bachelor thesis. University of West Bohemia. Faculty of Economics.

Keywords: christianity, islam, conflict, terrorism, Boko Haram

The Bachelor thesis deals with the issue of Religious conflicts in Nigeria country, which is laced with the most nasty attacks and most of them are constructed on religious identity. This work is describing why it is all happening in this country and where it is located. History of etno-religious tension has caused today's conflicts in this country.

